Na Jezercih pod Krvavcem so v nedeljo odkrili spomenik poti in bojem II. grupe odredov in Kokrškega odreda avgusta leta 1942 na Krvavcu. Tragični krvavški dogodki so tako trajno obeleženi, obenem pa je izpolnjen dolg do treh hrabrih junakov, ki so bili med prebojem kos nadčloveškim naporom in so dosegli svoj cilj – Štajersko, kjer se je že naslednje leto še bolj razplamtel upor. (jk)
Foto: F. Perdan

Leto XXXIII. Številka 69

GLAS

Kranj, torek, 9. 9. 1980

Cena: 5 din

Ustanovitelji: občinska konferenca SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič – Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj – Glavni urednik Igor Slavec – Odgovorni urednik Andrej Žalar

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Proslava na Jezercih

Upornejši od napadalcev

Na Jezercih pod Krvavcem so v nedeljo odkrili spomenik poti in bojem II. grupe odredov in Kokrškega odreda – Janko Sekirnik-Simon slavnostni govornik, spomenik pa je odkril predsednik kranjske občinske skupščine Stane Božič

Slavnostni govornik, generalpolkovnik Janko Sekirnik-Simon, udeleženec bojev na Krvavcu – Foto: F. Perdan

Jezerca pod Krvavcem – Dogodki, ki so se odigrali avgusta leta 1942 na pobočjih Krvavca, so trajno obeleženi. Sedem ton težak spomenik na planini Jezerca bo pričal o junaških dejanjih, ki so se odvijali na Krvavcu med 13. in 20. avgustom leta 1942 med pohodom II. grupe odredov Gorenjske na Štajersko in med njihovim srečanjem z borci Kokrškega odreda in njegovo Krvavško četo. Krvavški dogodki so opisani tudi v posebni brošuri, ki so jo izdali ob tej priložnosti in bo na voljo na Krvavcu in v krajih ob njegovem vznožju.

Veliko ljudi se je v nedeljo v prekrasnem vremenu zbralo na planini Jezerca. V imenu kranjske občine in krajevnih skupnosti pod Krvavcem jih je pozdravil predsednik občinske konference SZDL Kranj Franci Thaler. Še poseben pozdrav je veljal še živim udeležencem borb na Krvavcu leta 1942, borcem in aktivistom, mladini in slavnostnemu govorniku generalpolkovniku Janku Sekirniku-Simonu, udeležencu bojev na Krvavcu. Prav tako prisrčno je izzvenel pozdrav borcev Kokrškega odreda, v katerega imenu ga je izrekel Ivan Jan-Srečko. Veliko junakov in pomembnih voditeljev slovenskega in gorenjskega partizanstva, ki so se bili na Krvavcu, ni več živih, je dejal. Te hribe je močila kri partizanov od vsepovsod, kar kaže na povezanost našega boja, ki so ga kovali ljudje, ne glede kaj in od kod so bili. Prav je, je dejal Ivan Jan, da se borci Kokrškega odreda srečamo z borci slavne II. grupe odredov in za takšna srečanja se moramo odločati tudi v prihodnje.

O pomenu bojev na Krvavcu poleti leta 1942 in vstaji na tem območju ter o načrtnem urejevanju spomenikov, obeležij in grobišč v kranjski občini je govoril predsednik odbora podpisnikov družbenega dogovora Tine Zaletel. Še posebej se je zahvalil vsem, ki so sodelovali pri postavitvi tega spomenika, za pomoč, kar še posebej velja za neumornega aktivista KS Grad in cerkljanskega območja nasploh Janeza Pora!

Janko Sekirnik-Simon, komandant enega od bataljonov druge grupe odredov, ki se je prek Krvavca prebijala na Štajersko, generalpolkovnik, je v osrednjem govoru obudil spomine na pohod II. grupe odredov. Dejal je, da je bila v ljudeh globoko zasidrana odločitev o uporu pod vodstvom partije. Gibanje je doživljalo vzpone in padce, vendar je bilo kos najhujšim pritiskom okupatorja in pomagačem, ki so v prvem in drugem letu upora samo na Gorenjskem pobili ali pozaprli nad 200 članov partije, aktivistov in političnih delavcev. Osrednje slovensko partizansko vodstvo se je zato odločilo poslati II. grupo odredov prek Gorenjske na Štajersko. Kasneje se je izkazalo, je dejal generalpolkovnik Sekirnik, da je bil načrt preurejen in da ni temeljil na realnih možnostih. Ocena položaja je bila preveč optimistična, prav tako pa je svoje naredila izdaja. Vendar je bilo gibanje upornejše od nasprotnikov. Zdržalo je in se širilo do končne zmage. Tako uporni moramo biti tudi danes, je dejal Sekirnik, ko se srečujemo z gospodarskimi težavami. Moč moramo črpati iz preteklosti in jo povezovati s sedanjostjo in prihodnostjo.

Spomenik na Jezercih je odkril predsednik kranjske občinske skupščine Stane Božič in ga predal v varstvo krajevni skupnosti Grad.

J. Košnjek

Spomenik na Jezercih je odkril predsednik kranjske občinske skupščine Stane Božič – Foto: F. Perdan

Najlažje je dražiti

Odlok o odpravi maksimiranih cen vseh proizvodov in storitev, ki bo stopil v veljavo z objavo v Uradnem listu SFRJ, je povzročil pritisk na organe za cene za čim hitrejšo rešitev že vloženih zahtevkov, zasuli pa so jih tudi z novimi zahtevki, so na tiskovni konferenci pretekli teden v Ljubljani povedali predstavniki Zavoda SRS za cene, republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve ter glavni republiški tržni inšpektor. Vedeti pa je treba, da odlok o odpravi maksimiranih cen še ne pomeni zeleno luč za vse podražitve. Z letos dopolnjenim dogovorom o cenah je namreč določen okvir, do kod gredo lahko apetiti po zviševanju cen.

Z novimi kriteriji in načeli bi cene v decembru 1980 v primerjavi z letom 1979 ne smele biti višje od 25,5 do 27 odstotkov. Cene življenjskih stroškov pa ne bi smele preseči 29 odstotkov. Meja za podražitev cen storitvam pa naj bi bila 18 odstotkov. Zanimivo je, da so v prvih sedmih mesecih letošnjega leta slednje v poprečju porastle že za 15 odstotkov, torej imajo »prostora« le še za 3 odstotke. Podatki pa kažejo, da so to mejo v nekaterih republikah že močno preskočili. Tako so na primer cene storitvam v Črni gori porastle že za 25,4 odstotka, v Makedoniji za 18,3, pri nas pa so dosegle že 17,5 odstotka. Tistih 0,5 odstotka bi zapolnili že, če bi le stanarine povišali za 10 odstotkov, za vse drugo pa ne bi nič ostalo. Pa vendar moramo dovoliti povišanje cen storitev v komunali, prometu in še kje. Zato je razumljiv pritisk nekaterih, da bi stanarine izločili iz storitev.

Celotni prihodek v zaključnih računih I. polletja 1980 je za 32 odstotkov višji od lanskega. Glavni vzrok za tak dvig je rast cen, le 3,7 odstotka gre tu za rast proizvodnje in le 2 odstotka za povečano produktivnost. Vendar pa v mnogih primerih lahko ugotavljamo, da nadpoprečna rast cen ne pomeni tudi nadpoprečno rast celotnega prihodka. V nekaterih gospodarskih vejah se je ta kljub povišanim cenam celo zmanjšal. Tako so v elektrogospodarstvu na primer zvišali cene za 20,8 odstotka, celotni prihodek se jim je pa povečal le za 18,3 odstotka, v bazični industriji, kjer so se cene zvišale le za 13,8 odstotka, pa se je zvišal celotni prihodek kar za 41,2 odstotka.

Dosežene rasti cen v prvih sedmih mesecih in okvir, ki je predpisan zanje do konca letošnjega leta, postavlja vse dejavnike, od občine do federacije, pred izredno pomembne naloge. Vse zahteve po podražitvah morajo biti pretehtane z vseh vidikov. V svoje zahtevke po višjih cenah so sedaj delovne organizacije vključile vse tiste stroške, ki jih doslej niso mogle uveljaviti, vključujejo pa tudi že pričakovano prihodnjo rast stroškov, tako da zahtevki ponekod že presegajo 30 odstotkov.

Stališča IS SRS terjajo od vseh nosilcev v tozdih, da podrobno pretehtajo upravičenost do višje cene. Rešitev so dolžni iskati najprej v notranjih rezervah, v zmanjševanju stroškov, boljši organizaciji dela in ne celotno rast stroškov prevaliti na višjo ceno. Od vseh delovnih organizacij bodo tudi zahtevani programi ukrepov, s katerimi bi lahko znižali višino postavljenih cen.

Opaziti je popuščanje poslovodnih organov do oblikovanja cen: za 86 vrst proizvodov so na področju federacij bolj povečali cene kot bi smeli, za 123 vrst proizvodov pa so povečali cene ne da bi sploh iskali dovoljenje zanje. In delavske kontrole? Kaže, da je tako prav tudi njim, ali pa spe . . .

Res je. Najlažje je dražiti, najtežje pa iskati novih poti za boljše gospodarjenje. Pa vendar jih bomo morali utirati na novo. Tokrat se moramo še bolj kot kdajkoli zavedati, da podražitve ne prinašajo našemu gospodarstvu nobenih rešitev!

D. Dolenc

Zimski čas

Zvezni izvršni svet je sprejel predlog zakona o računanju časa, ki predvideva, da bi uvedli zimsko računanje časa, tako da bi premaknili ure za 60 minut nazaj. Zimsko računanje časa bi uvedli tako leto zadnji septembrski teden ali prvi teden oktobra in bi veljal do zadnjega tedna marca oziroma prvega tedna aprila. Natančen datum uvedbe oziroma prenehanja računanja zimskega časa bi določal izvršni svet.

Čeprav je bilo v predlogu predvideno, da bi zimski čas uvedli že letos, pa je v razpravi v več zveznih organih in družbenopolitičnih organizacijah prevladalo mnenje, da kaže z uvedbo zimskega časa počakati in premik urnih kazalcev dobro pripraviti. Sprememba bo torej obeta drugo leto.

-lb

Kdaj k vojakom?

LJUBLJANA – Pri uveljavljanju zakona o vojaški obveznosti (Ur. list SFRJ št. 36/80) nastajajo zlasti med vojaškimi obvezniki-študenti nekatere nejasnosti glede napotitve na služenje vojaškega roka. Naborniki, ki so se vpisali v začetni letnik višje ali visoke šole do 8. septembra letos, morajo najkasneje do 15. septembra 1980 predložiti pristojnemu upravnemu organu za ljudsko obrambo v občini, kjer imajo stalno prebivališče, torej, kjer so v vojaški evidenci, indeks ali potrdilo o vpisu. Potrdila izdajajo na zahtevo nabornikov tajništva višjih ali visokih šol. Predvidoma bodo vse nabornike, ki so v šolskem letu 1980/81 pridobili status študenta v začetnem letniku študija, napotili na služenje prvega dela vojaškega roka v trajanju 12 mesecev od 5. do 10. oktobra letos.

Te dni bodo upravni organi za ljudsko obrambo na podlagi potreb naše armade začeli izdajati vpoklice za napotitev na služenje vojaškega roka. Vse vpoklice bodo izdali pred koncem septembra letos.

Republiški sekretariat za ljudsko obrambo

PO JUGOSLAVIJI

Djuranović doma

Predsednik ZIS Veselin Djuranović se je včeraj vrnil z uradnega in prijateljskega obiska na Švedskem. V soboto se je še zadnjič sestal s švedskim premierom Thorbjörnom. Po prijateljskih političnih pogovorih ga je pospremil na letališče. Doma pa so predsednika dočakali člani ZIS.

Slavje v Bazovici

Številne proslave po slovenskih vaseh in organizacijah v počastitev bazoviških junakov Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča so se v nedeljo popoldne strnile na bazoviški gmajni v enotno manifestacijo vseh Slovencev v Italiji, ki je izvenela kot spomin, opomin in poziv na nadaljnji boj za uresničevanje njihove enakopravnosti z večinskim narodom v republiki Italiji. Začetek množične manifestacije, ki je pritegnila 12.000 ljudi, so naznanili mladinci slovenskih športnih društev, več kot 500 pevcev slovenskih zborov skupaj z igralci slovenskega stalnega gledališča v Trstu pa je izvedlo krajši komemorativni program. Slavnostni govornik, predsednik deželnega sveta Furlanije Julijske krajine je poudaril, da predstavlja boj Slovencev proti fašizmu svetlo stran v zgodovini Primorske.

Krst za bodoče pomorce

Dijaki in profesorji portoroške tehnično pomorske strojne in elektro šole so v soboto pripravili tradicionalni, štiriintrideseti po vrsti, pomorski krst, eno najbolj obiskanih prireditev ob slovenski obali. Pomorščaki so v svoje vrste sprejeli 150 bodočih kolegov.

Črnogorsko primorje že prazno

Čeprav sonce v Črnogorskem primorju še močno pripeka in dosegajo najvišje temperature okoli 28 stopinj, so plaže skoraj prazne. Hoteli so sicer še kar polni, v kampih pa ni več turistov. Prvi podatki o turistični sezoni pa govorijo, da je črnogorski turizem letos dosegel rekordne rezultate.

Dražje meso v Vojvodini

V skladu s sklepom izvršnega sveta skupščine Vojvodina o zvišanju cen svežega mesa za poprečno 30 odstotkov, so v soboto v vseh mesnicah na območju te pokrajine prodajali sveže meso po višjih cenah. Sveže svinjsko meso so prodajali po 99,60 dinarja, junčje 106,50, goveje po 85,54 in telečje po 113,40 dinarjev.

Vesela jesen

V soboto dopoldan so na mariborskem sejmišču odprli sejem »Vesela jesen 80«, ki že prerašča v mednarodnega. Udeležili so se ga tudi gostje iz Avstrije. Posebej so zanimive turistične razstave Koroške, Slovenije, Istre in Srbije. Na ogled je tudi razstava kmetijske opreme in kot posebna zanimivost razstava zelišč in domače obrti.

Uspel kmečki praznik

Agrokombinat Krško in svet za družbenoekonomske odnose pri občinski konferenci SZDL sta bila organizatorja bogate prireditve, ki je pritegnila veliko obiskovalcev in so jo imenovali kmečki praznik. Pripravili so zanimivo živinorejsko razstavo, prikazali kmečka opravila in stare običaje.

Preddvor — *Po vseh temeljnih organizacijah te dni obravnavajo osnutek družbenega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo ter o skupnih osnovah za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del in nalog. V petek, 5. septembra, so se k obravnavi obeh dokumentov na Fužinah pri Kokri nad Preddvorom zbrali tudi delavci Gozdnega gospodarstva Kranj iz tozda Gozdarstvo Preddvor in temeljne organizacije kooperantov Gozdarstva Preddvor. — Foto: D. Dolenc*

JESENICE

Danes, 9. septembra, ob 10. uri bo seja izvršnega sveta jeseniške občinske skupščine. Na njej bodo razpravljali o programih ukrepov za odpravo izgube v temeljnih organizacijah jeseniške železarne, obravnavali poročilo o polletnem gospodarjenju v občini in pregledali predlog družbenega dogovora o spremembah in dopolnitvah dogovora o uresničevanju politike cen proizvodov in storitev v naši republiki letošnje leto, osnutek samoupravnega sporazuma o temeljnih plana slovenskega elektro gospodarstva za obdobje 1981—1985 ter osnutek samoupravnega sporazuma o temeljih plana vzdrževanja in izgradnje magistralnih in regionalnih cest v naši republiki za prihodnje srednjeročno obdobje. Med drugim bodo obravnavali tudi osnutek odloka o potrditvi zazidalnega načrta druge elektro jeklarne na Jesenicah, poročilo o lanskoletnem delu občinskega sodnika za prekrške in končno poročilo o zastrupitvi s hrano v mladinskem domu hotela Špik v Gozd Martuljku.

(S)

ŠK. LOKA

Na današnji seji izvršnega sveta, začela se je ob 7. uri, je na dnevnem redu predlog sklepa o javni razgrnitvi novelacije urbanističnega načrta Škofje Loke in osnutek odloka o novelaciji urbanističnega načrta Škofje Loke in ocena družbenoekonomskih razmer v občini.

L. B.

Oživljene kurirske poti

V nedeljo so odkrili spominsko ploščo na Štinovčevi hiši v Zalemlogu, kjer so kurirji imeli glavno vezo

V Zalem logu je bila v nedeljo slovesnost, na kateri so se zbrali kurirji nekdanje kurirske relejne postaje G-11. Na Štinovčevi hiši, kjer so kurirji imeli glavno vezo, so odkrili spominsko ploščo.

»Več kot 35 let je minilo od tistega sončnega majskega jutra, ko so kurirji G-11 ob zvokih partizanske koračnice, z razvito zastavo, ki so jim jo poklonila dekleta na poslovilnem mitingu, odhajali iz te hiše v svobodno dolino. Toliko let je preteklo, za celo odraslo generacijo, da smo se spet zbrali tu,« je dejal slavnostni govornik, Janez Kavčič-Orlov.

»Žal nismo vsi. Ne kurirji, ne domačini, s katerimi smo mesece in mesece delili dobro in slabo. Pogrešamo v zadnji sovražni ofenzivi od sorških policistov v Zali ustreljenega kurirja Franca Golja-Mirkota, mladega kovača iz Davče, tu ni šegavega kuharja Franca Jensterleta, najstarejšega člana G-11, ki je tolikokrat po skromnem kosilu za priboljšek zaigral na harmoniko in zapel: ‚smo cincali, smo tancali, tak dolgo dej biv dan ...' Manjka aktivista Matevža, ki je v zadnji ofenzivi padel pod streli podivjanih belogardističnih hlapcev, malo stran od tod. Tudi njegove žene, Justine ni več. Tiste nasmejane Justine, ki je skrbela za nas kot druga mati.

Manjka drobcene Štinovcove mame, da bi se skupaj z nami danes veselila ob njeni hiši. Tu ni Splitarja in njegove žene, tudi Muštravega ata in mame ne in ne Balantačeve mame.«

Kurirska postaja G-11 je bila ena izmed 40 postojank na Gorenjskem in je prva, na katero spominja spominska plošča. Druge jih bodo dobile letos ali v prihodnjih letih. Bila je na izredno pomembnem mestu, saj je predstavljala vez med Gorenjsko in Primorsko.

V nedeljo so se na slovesnosti ob odkritju zbrali preživeli kurirji, aktivisti in številni domačini. Ploščo na Štinovčevi hiši je odkril predsednik mladine Zalilog Iztok Reja, kulturni program pa so pripravili pionirji pionirskega odreda Ratitovec iz osnovne šole Železniki. Borci in aktivisti so ob obujanju spominov in v prijetnem razpoloženju ostali na nekdanji javki vse do poznega popoldneva.

L. B.

Kmečki turizem v okolici Medvod

Medvode — O kmečkem turizmu so pričeli resneje razmišljati tudi v okolici Medvod. Komisija za razvoj kmečkega turizma pri skupščini občine Ljubljana-Šiška je na razpis prejela 18 prijav kmetov, ki se želé ukvarjati s to dopolnilno dejavnostjo. Izbrali so štiri kmetije za izletniški in pet kmetij za stacionarni turizem na višje ležečih kmetijah. Štiri kmetije — dve na Topolu, eno v Vodicah in eno v Tacnu — že urejajo za kmečki turizem. Dosedanjim trem kmetijam, ki se že ukvarjajo s tovrstno dejavnostjo, se bodo tako kmalu pridružile še nove in tako popestrile dokaj skromno turistično ponudbo na tem koncu Šiške.

-fr

Prospekt Šiške

Te dni je izšel dopolnjen turistični prospekt Šiške, ki na poljuden način predstavlja vse turistične znamenitosti te severozahodne ljubljanske občine. Z dodatkom v več tujih jezikih zelo dobro informira turiste o počitniških zmogljivostih, ki so jim na voljo.

-fr

Pohod po Titovi poti

TRŽIČ — Tudi letos štab mladinske pohodne enote Kokrški odred pri občinski konferenci ZSMS Tržič pripravlja tradicionalni pohod po Titovi poti. Začel se bo na Mahavovem griču v Sebenjah v soboto, 13. septembra, ter bo po označeni ilegalni poti tovariša Tita prek Karavank potekal do 1876 metrov visoke Škrbine.

Pohod bo prispevek tržiške mladine k negovanju in razvijanju revolucionarnih tradicij. Letošnji bo spominski, kajti življenje in delo tovariša Tita bo mladim večni vodnik.

Po ilegalni poti skozi Tržič je Tito prvič krenil na Dunaj na pogovore z vodstvom partije julija 1934. leta. Tržiški komunisti so pred tremi leti na Mahavovem griču odkrili spomenik temu pomembnemu dogodku iz partijske zgodovine, takrat pa je tržiška mladina tudi prvič pripravila pohod po Titovi poti.

Tudi letos bo mladinska pohodna enota z okrog 80 pohodniki odšla z Mahavovega gri... bo spominska svečanost, na ... teri bo slavnostni govornik ... sednik občinske konference ... Tržič Marjan Bizjak, ki bo ... predal prapor komandantu ... dinske pohodne enote Ko... odred Sašu Uranjeku. Pohod... bodo zatem nadaljevali pot ... Križe, Pristavo in Tržič do ... in naprej na Kofce. Prvi poh... dan bodo sklenili na planini ... kjer bo ob planinskem dom... bor in srečanje z borci nar... osvobodilne vojne.

Naslednje jutro, v ned... 14. septembra, bodo pohod... pod vodstvom članov alpin... nega odseka planinskega ... štva Tržič in vojakov-alpinc... Bohinjske Bele osvojili Sk... Vračali se bodo mimo plani... kmetij, ki so med narodno... bodilnim bojem nudile gost... je partizanom, zaključek po... pa bo v Podljubelju.

Prijave za pohod sprej... pri občinski konferenci ... Tržič samo še danes.

Za otroke je vse dobro

Letos prvič odhajajo učenci jeseniških osnovnih šol — učenci četrtih razredov — v šolo v naravi v Novigrad.

Na sestanku pred odhodom je ravnateljici kar malce nerodno, ko staršem razčlenjuje stroške te šole, kajti starši bodo morali doplačati 300 dinarjev. Kljub prispevkom šole in izobraževalne ter temeljne telesne skupnosti se izračun na učenca ne izide in prispevek staršev je neizogiben. Dobro.

Ker se — na žalost — prav v takšni šoli, daleč od doma, socialne razlike med učenci lahko še kako poglobijo, se starši zelo enoglasno strinjajo z zelo umestnim predlogom: učenci bodo vzeli s seboj le okoli 150 dinarjev žepnine. (Čeprav stavim, da imajo danes povprečno vsaj 100 dinarjev več).

Ob odhodu so učenci vznemirjeni, zbegani, strah jih je; še nikdar doslej niso bili v šoli v naravi, številni pojdejo tudi prvič od doma in staršev. Tovarišice vplivajo tolažilno, varno, zanesljivo, veliko bolj kot stara Viatorjeva avtobusa, ki sta pripravljena za štiriurno vožnjo. Znana in dolgoletna voznika bosta že ukrotila ti stari škatli, ki naj bi vsaj še teden dni vzdržali.

Tako kot so se z dokaj čudnimi občutki odpeljali učenci, tako so se z dokaj čudnimi občutki razšli tudi starši. A ne zaradi avtobusa. Zadnje čase ali letošnje poletje niso vesti iz počitniškega naselja Novigrad prav nič spodbudne, prej zaskrbljujoče. Če več, da ti odhaja otrok prav v Novigrad, potem jim prisluhnes: vsem, tudi tistim, ki so lahko tudi hudo pretirane ali napihnjene. Prihaja ti na ušesa, da so otroci v zdravstveni koloniji bili večkrat bolni, da so razmere vse prej kot dobre, da so skratka neustrezne in da je toliko pomanjkljivosti, da bi se že moralo kaj urediti. Bila bi lahko le natolcevanja, če ne bi v Delu izšel članek, v katerem zdravnica potrjuje, da bi morali počitniško naselje temeljito obnoviti, poskrbeti za sanitarije in še za marsikaj drugega ...

Zdaj je dvom potrjen, utemeljen. Zdaj je skrb še večja in odsotnost otroka še bolj zaskrbljujoča. Kaj če ... In tako dalje in tako naprej.

Počitniški dom za otroke mora biti najbolje, zgledno sanitarno in higienako urejen, otroci morajo dobivati svežo zelenjavo in imeti zdravo prehrano. Tu ne sme biti nobenih problemov, nobenih zaprek, nobenega obotavljanja, nobenih izgovorov in nikarte vleči na dan fina... suše upravljavca ali vzdrže... Niti zdaleč ni za otroke ... dobro, kakor pač je, kaj... vedajmo se, da so za vel... minili dnevi, ko smo brez v... ne škode ali posledic ... mirno pomalicali neopra... dižnik ali neoprano hruško.

Pred dvajsetimi leti ... taborniki v Baški v bližn... točku zjutraj umivali, ... pitno vodo, kopali, si ... roke, ko smo zapuščali st... na »štrbunk«. Bilo je d... najboljše, bili smo zdr... dren. Danes, po dvajsetih ... je potoček ostudna mlak...

Nove tehnologije, odpl... pov, kemikalij si niso ... otroci, zato je do kraja ... no, če bi nosili kakršne ... sledice. Novigrad ni nob... ma in če ni primerno ur... je treba brez odlašanja ... takoj urediti!

D

Kršitelji dogovora

Radovljica — V občini je ... meljnih in delovnih org... združenega dela in 12 delovn... nosti skupnih služb gospodar... plačalo za osebne dohodke ... letošnjem polletju več kot d... dogovor o uresničevanju d... usmeritve razporejanja do... letu 1980. Večina temeljnih ... nih organizacij ni bistveno p... čila izplačila in bo rast os... hodkov uskladila do konca l... ga septembra. Med njimi pa ... organizacij in temeljnih org... ki izkazujejo bistvena odstop... so jih v občini zato opred... vsebinske kršitelje dogovora.

Tako med vsebinske kršite... ščajo Filbo iz Bohinjske ... Kartonažno tovarno TOZD ... Kamna gorica, Elmont Bled ... Lesce, Špecerijo Bled, Miro ... ljica, Komunalno gospodar... dovljica in Planum Radov... temeljne in delovne organiza... do morale predložiti podrob... ročila izvršnemu svetu in dr... političnim organizacijam obč...

Med delovnimi in temelj... ganizacijami družbenih d... je dovoljeno rast osebnih d... preseglo 14 delovnih organiz... katere med njimi so zaprosil... večanje dovoljene rasti ... zaradi večjega števila za... Vendar pa bodo morale vse ... in delovne organizacije ... dohodke uskladiti do 30. se... prav tako tudi organizacije ... nega dela gostinstva.

Rezervirano za urednika

»Ti, urednik Glasa, v vašem časopisu pišete vse mogoče, kdaj pa boste kaj napisali o tem našem onesnaženem Kranju! Ali nimate oči?« me je na cesti ustavila Kranjčanka, ki ji, kaže, ni vseeno kakšen videz ima Kranj.

Malo sem se izgovarjal, da je še mnogo drugih važnejših zadev, o katerih je potrebno pisati, vendar s svojim šibkim zagovorom nisem prepričal občanke. Preprosto povedano, od samega hitenja na delo, z dela, na sestanek, na vse mogoče kraje, človek postane slep za vsakdanje »drobnarije«, ki (lahko da) sploh niso nobene drobnarije. In ko sem že bil opozorjen na nečistočo našega mesta, sem kar nenadoma na vsakem koraku opazil razno nesnago in navlako na ... nicah na Zlatem polju, na Planini, na avtobus... staji, pred Ljubljansko banko, kinom, okoli G... sa ..., da ne naštevam!

Roko na srce, vsega ni kriva naša komunala ... pravočasno ne odstrani odpadkov s cest in plo... krivi smo tudi občani, ki smetimo ali pa pustimo ... kom, da odmetavajo odpadke kar na tla nam... zato pripravljene košarice (ki jih skoraj ni v Kra...

Vprašanje čistoče mesta (Kranja in vseh me... samo na Gorenjskem) je vprašanje kulture! Seč... gotne važnosti je sama komunala, ki z druge ... skrbi za lepši videz mesta. Zdravo jabolko je ... je predvsem v jedru zdravo, in ne tisto, ki ima ... posvetlikano kožo!

Tudi bralci Glasa bomo skušali odslej več ... kulturnejši odnos do našega okolja!

Vsem naš pozdrav

Sindikati za dosledno stabilizacijo

V radovljiški občini bodo osnovne sindikalne organizacije spregovorile več tudi o produktivnosti in uveljavljanju delitve po delu – Za dosledno stabilizacijo

Radovljica – Pri občinskem sindikalnem svetu v Radovljici ugotavljajo, da so bile razprave na zborih delavcev o polletnih periodičnih obračunih, gospodarski stabilizaciji in uresničevanju dogovora o družbeni usmeritvi dohodka nekoliko zakasnele predvsem zaradi kolektivnih dopustov. Razprave pa so bile usmerjene predvsem na probleme delovnega procesa in proizvodnje, manj pa so delavci razpravljali o rasti produktivnosti, uveljavljanju delitve po delu, smotrnem zaposlovanju in kadrovski politiki. Vsekakor bodo o teh vprašanjih morali temeljito razpravljati ob devetmesečnih obračunih, saj bodo te obravnave tik pred 2. konferenco Zveze sindikatov Slovenije.

Polletje je z izgubo sklenilo šest gostinskih temeljnih organizacij predvsem zaradi sezonskega značaja dejavnosti. Vendar pa je obenem zaskrbljujoče, da so izgube za 39 odstotkov večje kot lani in da se stalno med zgubaši pojavljajo iste gostinske organizacije. Zato morajo prav osnovne organizacije zveze sindikatov posvetiti vso pozornost gospodarjenju v teh temeljnih organizacijah ter poskrbeti za boljšo in enotnejšo turistično ponudbo.

Organizacije združenega dela so dogovor o družbeni usmeritvi dohodka dobro uresničevale. Zabeležili so 31 temeljnih gospodarskih delovnih organizacij, ki so formalno prekoračile dovoljeno maso za osebne dohodke. Med njimi je sedem temeljnih organizacij, ki dogovor uresničujejo v delovni organizaciji, ki kot celota ni kršitelj. Več je tudi organizacij, ki imajo osebne dohodke na decembrski ravni, ki pa zaradi nizke rasti dohodka ne morejo doseči družbeno dogovorjenih razmerij delitve. Tudi v tem so opazna prizadevanja za smotrno razporejanje dohodka.

V negospodarstvu je slabše in sindikati so predvsem kritični do štirinajstih kršiteljev, ki bodo morali dosledneje spoštovati rast dohodka v gospodarstvu in preprečevati porabo, ki presega realne možnosti.

Vendar pa v občini osebni dohodki zaostajajo več kot 25 odstotkov za rastjo dohodka in je realni življenjski standard že padel za več kot 5 odstotkov. Med delavci pa ni večjih pritiskov na zviševanje osebnega dohodka, kar kaže, da zavestno in z vso odgovornostjo prevzemajo stabilizacijske naloge. Še naprej pa si bodo tudi sindikati prizadevali za dosledno spoštovanje vseh dogovorov in za stabilizacijsko obnašanje na vseh ravneh.

D. Sedej

Ulični sistem v Medvodah

Medvode – Po temeljitih pripravah in objavljenem odloku bodo v novo oblikovanem naselju Medvod uvedli ulični sistem. Preska in Svetje ne bosta več samostojni naselji. Nadomestilo ju bo nad 50 ulic in cest, ki so poimenovane po borcih NOV in drugih. Napisne ulične table in hišne tablice so že v izdelavi, krajevna skupnost pa je že pripravila ekipo, ki bo odstranjevala stare označbe in nameščala nove, s čimer bodo zagotovili enoten sistem in pravilno izedbo.

-fr

Skupna naloga kolektiva jeseniških železarjev

Prizadevanje za odpravo izgube

Jesenice – Znane težave glede oskrbe z reprodukcijskimi materiali in nekaterimi surovinami, ki so se v jeseniški železarni zaostrile pred nedavnim, v nekoliko milejši obliki še vedno trajajo. Visoka peč, ki so jo bili plavžarji prisiljeni ugasniti zaradi teh težav, še stoji, ni pa tudi znano, kdaj jo bodo spet spravili v pogon. Oskrba z reprodukcijskim materialom, predvsem koksom, še zmeraj ni zadovoljiva. Največja proizvodna organizacija v jeseniški občini prav tako nima načrtovanih količin polproizvodov; primanjkuje ji slabov, toplo valjanih trakov, gredic in toplo valjane žice.

Takšne proizvodne in gospodarske razmere, gre namreč tudi za pomanjkanje deviz, so narekovale hitre in učinkovite ukrepe. V železarni so se zavestno odločili za zmanjšanje načrtovanega obsega proizvodnje in prehod na izdelavo kvalitetnejših proizvodov. Tako se količine dodelanih izdelkov iz lastnega jekla za domače potrebe le neznatno povečujejo, kljub temu pa s prodajo kvalitetnejših proizvodov dosegajo načrtovani prihodek.

Železarna lahko z izvozom svojih izdelkov pokriva le okrog tretjino potreb po devizah. Letos so železarji pri uresničevanju izvoznih ciljev nekoliko pod načrti zaradi težav v proizvodnji jeklarne in velikih potreb po jeklu na domačem trgu. Rešitve za povečanje izvoza iščejo v samoupravnem sporazumevanju z nekaterimi slovenskimi in jugoslovanskimi organizacijami združenega dela. Doslej so že sklenili sorazume za skupni izvoz z Iskro iz Kranja, industrijo Rade Končar iz Zagreba, tovarno Sever iz Subotice in drugimi. Zaradi povečanja potrebnih deviz pa si tudi prizadevajo izkoriščati zmogljivosti valjavniških naprav za predelavo vložka naročnikov iz evropskih držav.

Ob tem, ko so v vseh temeljnih organizacijah železarne, ki so polletno poslovanje sklenile z izgubo, pripravili programe potrebnih ukrepov, so v delovni organizaciji izdelali tudi analizo gospodarjenja do konca leta v razmerah problematične oskrbe z materiali in surovinami. Dosledno uresničevanje vseh ukrepov naj bi jim omogočilo uresničitev skupnega cilja, to je odpravo izgube iz prvega polletja. Seveda pa bo ukvarjanje s sedanjimi težavami v obdobju, ko povsod svoje sile usmerjajo v sprejemanje razvojnih programov za prihodnje srednjeročne obdobje, od železarjev terjalo dodatne napore.

S. Saje

Asfalt na krajevnih cestah – *V krajevni skupnosti Srednja Dobrava plačujejo krajevni samoprispevek tudi za asfaltiranje cest. Medtem ko so krajani asfaltirali ceste na Srednji Dobravi, so ob koncu minulega tedna asfaltirali tudi vse krajevne ceste v Mišačah in tako Mišače povezali s Srednjo Dobravo z dobro cesto. – Foto: F. Perdan*

Čas za dogovor

Osnutek temeljev družbenega plana občine Kranj v javni razpravi – Dogovoriti se je potrebno o skupnih nalogah in uskladiti mnenja, kako naj bi se občina razvijala naslednjih pet let

V kranjski občini se je začela javna razprava o temeljih družbenega plana občine, ki obsega 32 področij, katerih se je potrebno dogovoriti o skupne naloge vseh nosilcev in deležencev planiranja. Prinaša prespremembe, na katere bodo morali biti razpravljalci še posebej pozor-

V zvezi s politiko zaposlovanja so predlagani povsem konkretni ukrepi proti kršiteljem in tudi materialne sankcije za tiste, ki se ne bodo držali dogovorov. Pri razvoju gospodarstva bodo imeli absolutno prednost programi, ki bodo izvozno usmerjeni. V zvezi s tema zahtevama je izvršni svet občinske skupščine imenoval posebno komisijo, ki bo še enkrat temeljito pregledala vse razvojne programe za naslednje srednjeročno obdobje in ocenila, kako delovne organizacije spoštujejo usmeritve glede poslovanja in ekonomskih odnosov s tujino. Analiza sodi v sklop priprav predloga družbenega plana ob-

V kmetijstvu je za naslednje srednjeročno obdobje predviden sistem premij in to za področje proizvodnje in porabe hrane. Treba je najprej poiskati tudi za razvoj trgovine in storitev, da se bodo sile združevanja enako velja za gostinstvo, turizem in drobno gospodarstvo.

Predvidena je novelacija celotne urbanistične dokumentacije in do konca bo potrebno opredeliti potrebna zemljišča za strnjeno stanovanjsko gradnjo po letu 1985. Pri izgradnji družbenih in komunalnih objektov v krajevnih skupnostih se bo treba bolj opirati predvsem na združevanje sredstev znotraj te samoupravne celice. Združevali naj bi jih krajani in temeljne organizacije na podlagi skupnih interesov in večjo vlogo naj bi imeli krajevni samoprispevki. Hkrati pa je predvideno več sredstev za krajevno samoupravo. V večjih krajevnih skupnostih naj bi imeli v prihodnje 2, v manjših pa 1 zaposlenega delavca. Predlog temelji na ugotovitvi, da v krajevnih skupnostih »marsikaj zamudijo« iz povsem administrativnih vzrokov.

Veliko novih nalog se obeta tudi na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite in bo potrebno zbrati več sredstev. Leta 1985 naj bi v te namene šlo 0,5 odstotka iz narodnega dohodka. Polovica sredstev naj bi ostala v temeljnih organizacijah oziroma v krajevnih skupnostih, polovica pa se bo združevala za skupne naloge.

L. Bogataj

Odbor za delovna razmerja
Cestnega podjetja v Kranju

objavlja prosta dela in naloge:

VZDRŽEVALCA CESTE NA ODSEKU KROPA – JAMNIK

Poleg splošnih zakonskih pogojev, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

– interno kvalificiran delavec – cestar starejši od 18 let

Nastop dela je možen takoj ali po dogovoru s poskusno dobo 3 mesecev. Osebni dohodek je določen s Samoupravnim sporazumom o delitvi sredstev za osebne dohodke.

Pismene prijave s kratkim opisom dosedanjega dela naj kandidati pošljejo v kadrovsko službo podjetja. Rok prijave 15 dni, oziroma do zasedbe.

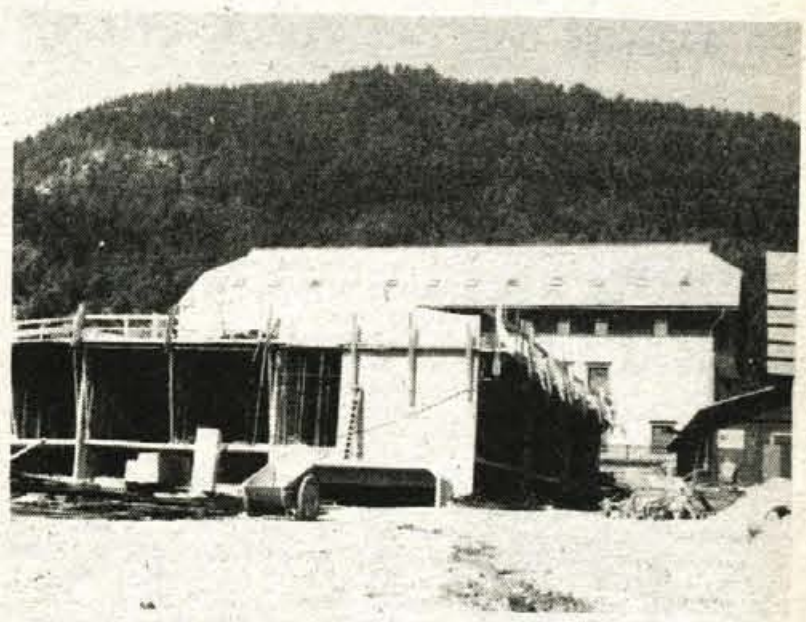

V nekdanji osnovni šoli v Poljčah so uredili prvi del republiškega centra za obrambno usposabljanje, ob njej pa grade drugi del centra – Foto: S. Saje

Enotno obrambno usposabljanje

V Poljčah pri Begunjah od lani gradijo republiški center za obrambno usposabljanje – Prvi del centra, ki je že docela urejen, začenja z delom ta teden – Na tiskovni konferenci pred dnevi je načelnik centra predstavil potek izgradnje objekta in namen centra

POLJČE – Podružbljanje nalog s področja ljudske obrambe v prvih sedemdesetih letih je privedlo do povečane aktivnosti na vseh ravneh organiziranosti naših delovnih ljudi in občanov. Obenem je odkrilo nekatere dotedanje pomanjkljivosti v delu, med njimi tudi nezadostno izobrazbo o obrambnih vprašanjih. To je bila osnova zamisli o izgradnji centra za enotno obrambno usposabljanje v naši republiki in poznejših prizadevanj odgovornih organov za uresničitev tega cilja.

Na osnovi stališč sveta za ljudsko obrambo pri predsedstvu SR Slovenije in sklepa izvršnega sveta naše republike je republiški sekretariat za ljudsko obrambo lani začel uresničevati obvezo za izgradnjo takšnega centra. Odločil se je za preureditev nekdanje šole v Poljčah pri Begunjah. V stavbi, ki so jo popolnoma obnovili, je sedaj pet predavalnic, več kabinetov, jedilnica, pisarna in sobe z okrog sto ležišči. S tem je končana prva etapa izgradnje centra, drugo etapo pa predstavlja postavitev novega objekta, katerega uspešno gradi Gradbinec z Jesenic. V njem bo amfiteatrska predavalnica s 186 sedeži, ena manjša in tri večje predavalnice s posebno opremo, prostori za rekreacijsko, razstavno in klubsko dejavnost, pisarne in stanovanje za hišnika, novo in staro stavbo pa bo povezoval manjši televizijski studio. Med tretjo etapo izgradnje centra bodo uredili obrambno vežbališče in postavili manjšo halo za urjenje, ki bo namenjena predvsem pripadnikom enot civilne zaščite.

Po dokončani izgradnji bo republiški center za obrambno usposabljanje namenjen za izpopolnjevanje vseh najodgovornejših nosilcev obrambnih priprav v naši republiki, za pouk pripadnikov enot civilne zaščite – od članov občinskih štabov do poveljniškega kadra posameznih specialnosti, za usposabljanje enot za zveze in za pouk pripadnikov teritorialne obrambe. V centru so že pripravili 18 različnih učnih programov, ki jih bodo med delom prilagajali potrebam posameznih področij v naši republiki.

Del centra, ki so ga uredili v nekdanji šoli, je sprejel prve slušatelje že na začetku tega tedna. Gre za seminar, ki je namenjen predavateljem in zunanjim sodelavcem centra. Med štiridnevnimi predavanji naj bi namreč dobili potrebne strokovne in andragoško metodične usmeritve. Redni tečaji za potrebe ljudske obrambe se bodo začeli sredi septembra, namenjeni pa bodo področju obrambnih priprav, nalogam civilne zaščite in usposabljanju enot za zveze ter centrov za opazovanje, javljanje, obveščanje in alarmiranje. Večina tečajev, razen usposabljanja za potrebe zvez, bo petdnevnih.

Kot je med tiskovno konferenco povedal načelnik centra, bo objekt, ki si ga prizadevajo kar najbolje vgraditi v okolje, v celoti dograjen predvidoma do konca prihodnjega srednjeročnega obdobja. Obenem je poudaril, da bo sicer nekaj težav zaradi njegove lege izven središča Slovenije, gotovo pa sta pomembnejša odmaknjenost od urbanih centrov in bližina nekaterih objektov, pomembnih za obrambne aktivnosti. S. Saje

Želje nad možnostmi

Radovljica – Komite za družbeno planiranje in gospodarstvo pri skupščini občine Radovljica je julija pripravil anketo o materialnem razvoju gospodarstva za naslednjih pet let. V anketi so obravnavali 84 odstotkov radovljiškega gospodarstva uporabili podatke iz planskih dokumentov nekaterih organizacij združenega dela in tako zajeli 95 odstotkov vsega radovljiškega gospodarstva.

V dogovoru o temeljih plana občine Radovljica za naslednje srednjeročno obdobje predvidevajo 6 odstotno realno rast družbenega proizvoda, iz okvirnih podatkov temeljnih in delovnih organizacij pa je očitno, da organizacije združenega dela načrtujejo celo višjo stopnjo rasti družbenega proizvoda. Po posameznih panogah načrtujejo celotno rast prihodka različno, nadpovprečno pa so planirali v industriji, prometu, trgovini in na področju komunalne dejavnosti. Enako bodo rasli tudi materialni stroški, medtem ko bo amortizacija rasla precej hitreje.

Ugodnejša so razmerja v strukturi dohodka. Nižji bo delež brutto osebnih dohodkov, medtem k organizacija planirajo povečanje sredstev za poslovni sklad, kar kaže na to, da so delovne organizacije upoštevale predvidene usmeritve.

V Radovljici ugotavljajo, da je gospodarstvo planiralo preveč optimistično, saj so upoštevali učinke novih investicij in večji fizični obseg proizvodnje. Republiška ocena možnosti investiranja je dokaj skromna, saj upošteva zaostrene pogoje gospodarjenja. Predvidevajo tri do štiri odstotke rasti družbenega proizvoda, kar pa pomeni tudi omejene možnosti novih naložb.

Radovljiško gospodarstvo želi zelo veliko investirati, a nima dovolj sredstev. Še vedno se pri naložbah preveč opirajo na bančna sredstva, ki pa bodo v naslednjem srednjeročnem obdobju precej padla. Marsikatere naložbe ne bodo mogli uresničiti.

Tako v obdobju do leta 1985 pričakujejo v občini 4 odstotno rast dohodka. Ko so ocenili po veljavnih prispevnih stopnjah sredstva samoupravnih interesnih skupnosti, so ugotovili, da je razlika med pričakovanimi in možnimi sredstvi interesnim skupnostim precejšnja in da se v naslednjem srednjeročnem obdobju ta razlika še povečuje.

D. Sedej

Je »tuja« deviza več vredna?

Najrazličnejši samoupravni sporazumi, s katerimi delovni kolektivi, zlasti tisti, ki proizvajajo surovine in polizdelke, izsiljujejo višje cene in plačilo dela ali pa kar cele dobavljene količine v devizah, v zadnjem času niso redkost in so dobili takšen obseg, da resno ovirajo prizadevanja za stabilizacijo gospodarstva. Ponavadi so kupci postavljeni pred dejstvo: ali podpišete ali ne dobite nič. Ker »nič« sedanji slabi oskrbi s surovinami in polizdelki lahko pomeni ustavitev proizvodnje, tega pa si noben kolektiv ne more privoščiti, ponavadi dajo svoj pristanek, čeprav v svojo škodo in škodo svojih kupcev.

Pred nedavnim smo pisali, v kakšnih težavah se je med drugim tudi zaradi takšnih samoupravnih sporazumov in slabe oskrbe s surovinami, znašla jeseniška Železarna. Težava je še večja, ker se je zaradi zastojev v Železarni začela trgati reprodukcijska veriga in so se znašle v podobnih težavah delovne organizacije, ki jih s surovinami oskrbuje Železarna.

Iskra Železniki pri izdelavi motorjev potrebuje dinamo pločevino, ki jo kupuje v jeseniški Železarni. Brez omenjene surovine proizvodnja ne teče niti en dan. Zato so pristali na zahtevo jeseniškega kolektiva, da jim pločevino plačajo v devizah. Pa tudi zato, ker večino elektromotorjev izvozijo in je pločevina sestavni del izvoznega blaga. Pristali so tudi na podražitev.

Vse to pa ne pomaga dosti, ker je proizvodnja v Železarni manjša od predvidene in tako ne more izpolnjevati svojih obveznosti do kupcev. Ker je proizvodnja manjša, so se zmanjšale tudi dobavljene količine Iskri, ki je tako imela že avgusta velike težave v proizvodnji.

V Iskri pravijo, da razumejo vse težave Železarne, nikakor pa ne morejo razumeti, da jim niso zagotovljene niti tiste količine, ki bi jih Železarna lahko dostavila. Menijo, da izgovor, da morajo zaradi potrebe po devizah povečevati izvoz ni pravi, saj je deviza iz Iskre popolnoma enakovredna marki ali dolarju iz tujine.

L. Bogataj

Iskra v prvem polletju

Polovico več na tuje

Kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja je Iskra — Elektromehanika Kranj dosegla v prvem polletju dobre poslovne rezultate — Spodbudno povečanje izvoza, saj so prodali za devize skoraj polovico več kot lani — Novi stabilizacijski ukrepi

Poslovanje v kranjski Iskri je v prvem polletju potekalo v okviru sprejetih stabilizacijskih ukrepov, ki so bili usmerjeni predvsem v večanje izvoza in zmanjševanje uvoza. Slednje je aprila in maja povzročilo velik izpad proizvodnje, ki ga junija niso mogli nadomestiti. Spremenjen tečaj dinarja ter zmanjševanje vseh vrst porabe in povečevanje izvoza za vsako ceno, so ustvarili veliko težje pogoje za poslovanje tudi v Elektromehaniki, ki je v veliki meri odvisna od uvoza surovin, zato obetj za drugo polletje niso najboljši. Ker pa stati ob strani in tarnati ni rešitev, je v temeljnih organizacijah Iskre prav te dni v razpravi poseben Iskrin »paket ukrepov«, katerih namen je poiskati vse možne notranje rezerve.

V prvem polletju so dosegli 5 milijard dinarjev celotnega prihodka, kar je za tretjino več kot lani v enakem času. Dohodek je porastel za 31 odstotkov. To je vplivalo tudi na dober čisti dohodek iz katerega so za sklade razporedili 503 milijone dinarjev oziroma za dobro polovico več kot v lanskem prvem polletju. Letni plan proizvodnje so izpolnili 48 odstotno. Najslabše je pri investicijah, saj so vložili le 18 odstotkov več kot lani, ko tudi niso veliko investirali.

Ugodni so tudi rezultati zunanjetrgovinske menjave. Izvozili so za 32,8 milijona dolarjev, kar je 44 odstotkov več kot lani v šestih mesecih in za 11 milijonov dolarjev več kot so uvozili.

Doseženi rezultati so ugodno vplivali tudi na osebne dohodke. Dovoljena rast osebnih dohodkov po sprejetih družbenih merilih znaša slabih 23 odstotkov, izplačanih pa je bilo za 21,5 odstotka več kot v prvem polletju leta 1979. Poprečna mesečni [illegible] dek znaša 8.162 din in je za [illegible] stotkov višji od lani.

Z obratnimi sredstvi niso gos[illegible] rili najbolje. Zaloge materiala [illegible] drobnega inventarja so se po[illegible] za 14, zaloge izdelkov pa za [illegible] stotkov. Manj je zalog polizd[illegible]

K ugodnemu poslovnemu [illegible] je nedvomno doprinesel tudi [illegible] izkoristek delovnih ur, saj se je [illegible] povečal za 4,6 odstotka. Zmanj[illegible] se je število nadur in sicer od [illegible] zaposlenega lani na 1,4 letos. [illegible] šanje pripisujejo tudi uvedbi [illegible] vega delovnega časa.

V Iskri menijo, da so s pol[illegible] njem prvega polletja lahko zad[illegible] ni. Vendar pa se na to ne more[illegible] našati, saj bodo nove [illegible] uvoza gotovo še otežile pogoje [illegible] vanja. Zato so v sprejetih stab[illegible] cijskih ukrepih dali poseben p[illegible] rek skrbnemu gospodarjenju z [illegible] riali, zlasti tistimi, ki jih je [illegible] uvažati, izboljšanju likvidnos[illegible] meljnih in delovne organizac[illegible] boljši izkoriščenosti delovnega [illegible] in delovni disciplini, predvse[illegible] osebni odgovornosti vseh del[illegible] predvsem pa vodilnih, za ne[illegible] potek proizvodnje.

L. Bo[illegible]

Kamniška banka dobro dela

V kamniški enoti Gospodarske banke Ljubljana so v letošnjem polletju močno porasla sredstva gospodarstva — Nepokritih investicij ni, gospodarstvo pa zaradi pomanjkanja razvojnih programov ni izkoristilo bančnih kreditov — V banki so zato znatno povečali izvozne kredite

Kamnik — Kamniška enota Gospodarske banke Ljubljana dobro posluje, kar je najboljši dokaz, kako pravilna je bila pred leti odločitev o njeni organiziranosti. Kamničani so se namreč odločili za poslovno enoto Gospodarske banke, ki pa opravlja tudi dela v okviru Stanovanjsko komunalne banke. Takšna je bila ocena kamniškega izvršnega sveta, ko je razpravljal o uresničitvi letnega plana banke v letošnjem prvem polletju.

V banki so se letos znatno povečala sredstva gospodarstva in vzrok za to ni zgolj v učinku devalvacije. Pomemben delež bančnih sredstev predstavljajo sredstva prebivalstva, saj znaša 40 odstotkov. Banka se zato zaveda svojih obveznosti do komitentov.

Nepokritih investicij v kamniški občini ni. Na področju negospodarstva predstavlja največjo naložbo gradnja mestne obvoznice, ki je finančno povsem pokrita, kljub podražitvam, ki pa so nastale zaradi nepravočasno dodelane dokumentacije in zato netočne ocene potrebnih sredstev. Gre torej predvsem za dodatna dela in ne toliko za običajne podražitve. Druga največja naložba je gradnja kanalizacije Podgorje-Šmarca, ki je pogoj za dograditev tovarne Fructal-Alko. Znaša 37 milijonov dinarjev, od tega je 30 milijonov dinarjev kreditov. Omenimo naj še Dom varnosti in zaščite, pri katerem sedanja predračunska vrednost znaša 93 milijonov dinarjev, kar bo za Kamničane vsekakor krepak zalogaj in težko bo zbrati toliko denarja. Kazalo bi, da gasilci želje prilagodijo realnim možnostim, saj gradnja gasilskega doma predstavlja dve tretjini naložbe, v banki so letos za naložbe na področju stanovanjsko komunalne graditve namenili 40 odstotkov sredstev več kot lani, kar je povzročilo tudi izpad dohodka pri komunalni skupnosti.

Na področju gospodarstva pa so v prazno izzveneli bančni pozivi naj delovne organizacije predložijo najavljene razvojne programe. Praktično v banki niso prejeli niti enega in sredstva so bila porabljena za dokončanje investicij ter za kratkoročne kredite za obratna sredstva, znatno pa so se povečali izvozni krediti. Kamniško gospodarstvo je torej zamudilo ugodni trenutek in ne bo ga moglo več ujeti. Medtem ko smo se drugod soočali z izločanjem prednostnih investicij, saj je bilo bančnega denarja premalo, pa v kamniški banki niso mogli izkoristiti niti omejitve po sklepu guvernerjev o 10-odstotnem povečanju sredstev za naložbe, saj se je le za 7 odstotkov povečal obseg teh sredstev.

Dokaj hitro, povprečno v dveh mesecih, pa so bili izčrpani krediti za zasebno obrt, kamor je banka namenila 15 milijonov dinarjev.

M. Volčjak

Največ težav zaradi slabe oskrbe z repromateriali so imeli v TOZD [illegible] nalniki.

Naložbeni in gradbeni zast[illegible]

Splošno gradbeno podjetje Gorenjc iz Rado[illegible] gradi stanovanja v Radovljici in na Bled[illegible] Malo naložb in malo dela

Radovljica — Splošno gradbeno podjetje Gorenjc iz Radovljice, ki zaposluje 360 delavcev in svojo dejavnost opravlja večinoma na radovljiškem območju, je lani zgradilo več gospodarskih in drugih objektov. Tako so delavci zgradili prostore Tapetništva iz Radovljice, halo v Elanu in v Verigi, trgovsko-stanovanjski objekt v Mošnjah, prizidek hotela Lovec, Kazino na Bledu, prostore milice na Bledu in posebno šolo, ki so jo izročili namenu letos aprila.

Naložbene omejitve, ki so v radovljiški občini kar precejšnje, so vplivale tudi na Splošno gradbeno podjetje Gorenjc, saj so za letos odpadle številne investicije. Ugotavljajo, da se je letos struktura gradenj precej spremenila. V zadnjih nekaj letih so imeli le okoli 5 odstotkov stanovanjske izgradnje, letos pa jo je že več kot 80 odstotkov. Predvsem gradijo Cankarjevo naselje v Radovljici, kjer bo najprej 136 stanovanj, v naslednjem letu pa še 60 stanovanj ter bloka na [illegible] pri Bledu, kjer bo po 36 stan[illegible] Sprejeli pa so tudi nekaj ad[illegible] in manjših del, vsekakor pa [illegible] občutno manjša dela v letoš[illegible] letu neugodno vplivala na d[illegible] delovne organizacije.

Stabilizacijska prizadeva[illegible] delovno organizacijo precej [illegible] dela, hude probleme pa ima[illegible] bavo vseh vrst materiala. [illegible] ko je v prejšnjih letih primanj[illegible] le nekaj vrst gradbenega ma[illegible] je danes težko dobiti železo, [illegible] izdelke, izolacijska sredstva [illegible] menta jim kot soinvestitor[illegible] cementarno Anhovo do zdaj [illegible] primanjkuje.

Splošno gradbeno podjet[illegible] renjc bo tako ob koncu leta [illegible] precejšnjih težavah, saj se v [illegible] ne gradi v takšnem obsegu k[illegible] nula leta. Opravljali bodo l[illegible] tera manjša dela v Elanu, [illegible] in Žitu, nadaljevali s stan[illegible] gradnjo in opravili nekater[illegible] ževalna in adaptacijska dela.

D. S[illegible]

Cankarjevo naselje — *V Radovljici gradijo 360 stanovanj za zapo[illegible] lavce v Cankarjevem naselju. Dela opravlja Splošno gradbeno pod[illegible] renjc iz Radovljice, v prihodnjih letih pa naj bi v naselju zgradili še [illegible] stanovanj. — Foto: F. Perdan*

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Šolska mreža skozi prizmo kadrovskih potreb (1)

Po mnenju nekaterih je ključna naloga izobraževanja v tem, da človeka pripelje do ustrezne zaposlitve. Ali drugače — je le sredstvo za dosego cilja, pot, ki vodi do poklica. S takšno mehanično in enostransko predstavo se seveda ne moremo strinjati, kajti izobraževanje sámo po sebi skriva vrsto vrednot, ki zadovoljujejo tudi druge človekove osebnostne in družbene potrebe.

Z druge strani pa ni mogoče zanikati, da obseg in vrsto izobraževanja v pomembni meri narekujejo prav kadrovske potrebe združenega dela. Kovinarsko predelovalna industrija pač v glavnem potrebuje kovinarje in ne pomorščakov. Seveda šolska mreža ne bi smela biti — kljub omenjenemu dejstvu — zgolj enostavna kopija kadrovskih potreb; hoditi bi morala za korak naprej in včasih za korak »vstran« od pogosto prakticistično naravnanih potreb. Torej ne bi smela potrebam le slediti, ampak vsaj v določeni meri kazati bodoče sledove.

Takšen kritični pogled bi moral vseskozi iz ozadja spremljati rezultate v šolski mreži na Gorenjskem, ki smo jo skušali zasnovati na srednjeročnih kadrovskih kazalcih 1981—85 in jo bomo predstavili v nekaj nadaljevanjih.

LETNO DVA ODSTOTKA PRIRASTA V ZAPOSLENOSTI

Pred razpravo o šolski mreži je potrebno okvirno oceniti gibanje kadrovskih tokov. Ti osnovni kazalci bodo v bistvu prikazali splošno sliko zaposlovanja v naslednjem srednjeročnem obdobju, kar bo hkrati posredno merilo o kvaliteti plana in zanesljivosti rezultatov.

Povprečna letna rast zaposlenosti od leta 1981 do 1985 je za Gorenjsko ocenjena na dva odstotka. Takšna napoved je zelo realna in ugodna, a hkrati glede na dosedanjo prakso močno omejitvena. Pospešek zaposlovanja se po občinah nekoliko razlikuje: na Jesenicah 1,8 odstotka, v Kranju 2,3 odstotka, v Radovljici 2,4 odstotka, v Škofji Loki 1,9 in v Tržiču samo 0,9 odstotka.

Prav tako rast zaposlovanja ni enaka na vseh ravneh strokovne izobrazbe. Kakor kaže slika, gre zaposlitveni pospešek v korak z dvigovanjem izobrazbene lestvice, kar je na prvi pogled več kot spodbudno. Vendar je treba opozoriti, da so relativna razmerja varljiva. V gmoti zaposlenih oziroma v absolutnih zneskih učinek dovolj zvodeni.

Takile so podatki za Gorenjsko: leta 1981 bo na Gorenjskem 44 odstotkov zaposlenih ozkega strokovnega profila, 31 odstotkov širokega profila, 16,5 odstotka profila tehnik in približno 8 odstotkov kadrov z višjo in visoko izobrazbo. Do leta 1985 se bo sestav izboljšal največ z upadom ozkega profila (za približno 4 strukturne odstotke). Ta delež bodo prevzele višje izobrazbene ravni in sicer vsaka okoli enega odstotka.

Iz tega lahko sklenemo, da kakšnih dramatičnih sprememb v sestavu zaposlenih združeno delo ne napoveduje. Izboljšave bodo zložne, mnogo počasnejše, kakor si jih želimo. Sestav zaposlenih bo še naprej v precejšnjem navzkrižju z zahtevo po čimvečji uporabi znanja in domačo ponudbo strokovnjakov. Morda bo močnejša vzmet seznam kriterijev o tehnološkem in kadrovskem sestavu pri novih naložbah, ki se predvidevajo za prihodnjih pet let. Vendar pa moramo trezno računati, da vse nove naložbe ukrojene po teh merilih, ne bodo v tem času še zaživele.

Franc Belčič

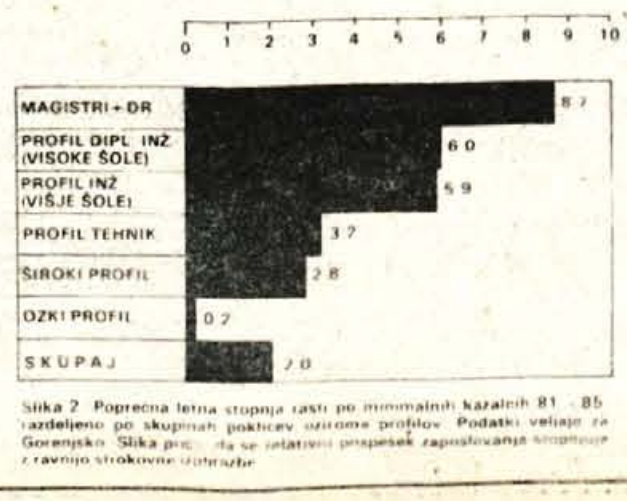

Slika 2: Poprečna letna stopnja rasti po nominalnih kazalcih 81 - 85 razdeljeno po skupinah poklicev oziroma profilov. Podatki veljajo za Gorenjsko. Slika pok[illegible] da se relativni prispešek zaposlovanja stopnjuje z ravnijo strokovne izobrazbe.

Večji kos za kulturo

Vsota za tržiško kulturo je letos dosegla kritično mejo — V naslednjem srednjeročnem obdobju kulturi prednost

Tržič — V poletnih mesecih naj bi v tržiškem združenem delu izpeljali javno razpravo o temeljih planov družbenih dejavnosti v občini za naslednje srednjeročno obdobje. Zaradi dopustov bo javna razprava živahnejša šele septembra.

V naslednjih petih letih bo moral na področju družbenih dejavnosti Tržič precej nadoknaditi. Seveda je vprašanje, koliko bo združeno delo zmoglo. Programi bodo zaradi prevelike ambicioznosti marsikje okleščeni.

Nedvomno bo treba upoštevati, da je največje zaostajanje Tržiča čutiti na področju kulture. Zato družbeni plan tržiške občine predvideva, da bi kultura v letih 1981–1985 postala prednostna panoga.

Druge prednostne dejavnosti so namreč v zadnjih letih kulturo porinile na rep. Resnici na ljubo: tudi v teh Tržičani ugotavljajo cele kupe pomanjkljivosti in nujno potrebnih izboljšav ter razvojnih premikov. A kultura je ob vsem tem vendarle pastorka. Zanjo je bilo 1976. leta namenjenih 0,54 odstotka od bruto osebnih dohodkov delavcev. V letošnjem letu — tržiški kulturni delavci ga upravičeno ocenjujejo kot kritično leto — je ta odstotek zdrknil na 0,36.

Razen zmanjševanja skupne prispevne stopnje za kulturo iz osebnih dohodkov je zaskrbljujoča tudi nesorazmerna rast deleža za skupne naloge v kulturni skupnosti Slovenije. Letos se je tržiško združeno delo zelo kritično opredelilo do vedno večjega odlivanja kulturnega dinarja iz občine v republiko, kajti vsak odstotek več za skupne naloge v Sloveniji pomeni hromljenje občinske kulture, ki ji tako preostaja le životarjenje.

V tržiški kulturi želijo s prioriteto zagotoviti, da bi dosegli vsaj stanje izpred petih let. Vendar bo zaostanek težko nadoknaditi, saj so vse družbene dejavnosti, ne le kultura, svoje programe opredelile krepko previsoko.

Tržiška kultura želi oživiti muzej kot institucijo, omogočiti želi zelo priljubljena gledališka gostovanja, zagotoviti socialno varnost poklicnim kulturnim delavcem ter med - republiško in mednarodno sodelovanje Tržiča na kulturnem področju postaviti na trdnejše noge. Tudi kulturni spomeniki v Tržiču morajo doživeti zaščito. Že vrsto let zahteva zaodrski prostor in garderoba v Cankarjevem domu temeljito obnovo. Tržič bo moral nameniti precej denarja za muzeja NOB v Ljubljani in v Begunjah. Vse te potrebe pa bo združeno delo zmoglo le, če bo kulturo uvrstilo v prednostno dejavnost ter ji namenilo večji kos družbenih sredstev.

-mv

Kulturni koledar

Muzeji radovljiške občine — Muzej Tomaža Godca v Boh. Bistrici je od 1. septembra dalje odprt ob sobotah in nedeljah od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. Kovaški muzej v Kropi je odprt vsak dan od 9. do 13. in od 15. do 17. ure. Čebelarski muzej in Linhartova soba v Radovljici sta odprta vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. Šivčeva hiša je odprta ob sobotah od 10. do 12. in od 15. do 17. ure, če pa so razstave, pa vsak dan ob navedenih urah.

Trebnje — V soboto, 6. septembra, so v Galeriji likovnih samorastnikov v Trebnjem odprli razstavo slik Save Stojkova, slikarja samorastnika iz Sombora. Prireditev, ki sodi v okvir praznovanj v občini Trebnje, je odprl dr. Jože Brilej, predsednik Ustavnega sodišča SR Slovenije. Razstava bo odprta vsak dan do 21. septembra od 10. do 12. in od 14. do 18. ure.

Prešernovo gledališče Kranj — vpisuje od 8. do 20. septembra vsak dan razen sobote in nedelje od 9. do 12. in od 14. do 16. ure v Tavčarjevi ulici v tri gledališke abonmaje: za odrasle, v mladinski in lutkovni abonma.

Freske bogatijo pročelja

Jesenice — V prvih šestih mesecih letošnjega leta je Zavod za spomeniško varstvo iz Kranja namenil za spomeniško varstvene akcije več kot 2 milijona dinarjev. V programu skupnih nalog kulturne skupnosti Slovenije za letos pa bodo sofinancirali več akcij tudi v jeseniški in v radovljiški občini.

Tako se bodo nadaljevala konservatorska dela na razvalinah gradu Kamen v Begunjah ter restavriranje fresk na pročeljih Linhartovega trga v Radovljici, v jeseniški občini pa bodo nadaljevali s konservatorskimi deli na Liznekovi hiši v Kranjski gori.

Zavod za spomeniško varstvo iz Kranja je v šestih mesecih v obeh občinah opravil tudi več drugih pomembnih del. V Radovljici so v graščinski dvorani odprli zanimivo razstavo o revitalizaciji mestnega jedra in organizirali dve javni tribuni o načrtu revitalizacije, obenem pa izdelali dopolnilno dokumentacijo za grobove in grobišča borcev in spomenike NOV in ljudske revolucije. Prav zdaj pa pripravljajo dokumentacijo za grobove in grobišča borcev NOV in spominska obeležja NOB ter ljudske revolucije za jeseniško območje.

Linhartov trg v Radovljici iz dneva v dan dobiva lepšo podobo, pročelja kažejo sliko iz 17. stoletja s čudovitimi freskami in arhitekturnimi poslikavami. Tudi Kosova graščina na Jesenicah je zdaj bogatejša za dekorativno fresko v prvem nadstropju. Delavci Zavoda za spomeniško varstvo pa so tudi že izmerili vigenje v Kamni gorici, ki ga bodo zaradi slabega stanja odstranili.

D. S.

Otvoritvena predstava — *V kranjskem Prešernovem gledališču že nekaj časa vadijo za otvoritveno predstavo letošnje gledališke sezone: to bo prairedba slovenske drame Grča Riharda Svobode. — Foto: F. Perdan*

PG Kranj pred novo gledališko sezono

Nova sezona na starem odru

Oktobra se začne sezona z eno starejših slovenskih dram — Zaradi povečanega zanimanja za gledališče še nekaj novih abonmajev — Obnove potreben oder bo moral zdržati še prenekatero sezono

Tudi letošnji repertoarni načrt Prešernovega gledališča je dokaj obsežen, vsaj tako kot prejšnja leta. Pravzaprav se ta načrt, ki ga v lepi modri zloženki prav te dni ogledujejo za gledališče vsako leto bolj vneti Kranjčani, niti ne razlikuje od repertoarnega načrta kakega poklicnega gledališča. Za kranjskega pa vemo, da si je snel poklicno tablo že pred triindvajsetimi leti. Toda ljubiteljska vnema nekaterih gledaliških zanesenjakov, ki so v dokaj skromnih okvirih vendarle hranili kulturne po gledališču težeče potrebe sprva maloštevilnega kranjskega občinstva, je vsa zadnja leta uspela ohranjati renome kranjske gledališke dejavnosti na zavidljivi ravni.

Letno število 50.000 obiskovalcev gledališča je za kranjske razmere lepa številka. Iz leta v leto številnejše občinstvo polni polepšano in obnovljeno dvorano gledališča in ostalih prostorov, po številu premier na sezono pa se amaterski gledališki ansambel lahko meri le s poklicnimi. Tradicionalna že deset let trajajoča prireditev Teden slovenske drame (to je tudi doslej edina slovenska stalna kulturna akcija) pa je prav gotovo prireditev, ki ima svoje odmeve tudi v širšem jugoslovanskem prostoru.

To so seveda znane stvari, ki jih vsak redni obiskovalec Prešernovega gledališča dobro pozna in verjetno tudi razmišlja o njih ob vsakem začetku nove sezone, ko radoveden čaka, da se spet dvigne zavesa pred odrom. Še preden pa se bo v oktobru na premieri »Grče« letos prvič odgrnila, pa bo gledalec pravzaprav vedel, kaj bo zagledal. Za zaveso je namreč skrit vsaj petdeset let star oder, za katerega je ob obnavljanju kranjskega teatra pred leti zmanjkalo denarja. Zdaj se iz sezone v sezono vse bolj kaže, da je po obnovi kričeči oder, na katerem na žalost zaradi lastne varnosti ne smejo več nastopati kranjski folklorni ansambli, pravzaprav iz leta v leto večja cokla gledališkega dogajanja v Kranju. Domače predstave se sicer skromnim prostorskim in drugim pogojem starega odsluženega odra sicer prilagodijo, vendar pa se težave pojavijo pri gostovanjih: domača scena se na tujem odru kar zgubi, medtem ko gostujoča gledališča zadnja leta že praktično ne morejo več na kranjski oder. To se je lepo pokazalo tudi ob Tednu slovenske drame, ko zaradi neustreznih pogojev domala polovico predstav sploh ni bilo več v Kranju, pač pa v ljubljanskih gledališčih. Te sicer tako znane razprave o takšnih in podobnih težavah Prešernovega gledališča sicer ne izginejo z dnevnih redov kranjske kulturne skupnosti že dlje časa, obeti za naprej pa tudi niso kaj boljši, saj ni ne obnove odra niti vprašanja nadaljnjega statusa kranjskega teatra prebrati v srednjeročnih programih razvoja kranjske kulture.

Ob vseh teh sicer večletnih težavah kranjskega gledališkega dogajanja, da ne omenjamo še letošnjih stabilizacijskih omejitev, pa se bo zavesa kranjskega Talijinega hrama v novi sezoni dvigala verjetno pred še številnejšim občinstvom kot doslej. Neprestano dvigajoča se kvaliteta gledaliških predstav namreč privablja vsako leto več gledalcev, tako mladih kot odraslih. Zato letos gledališče uvaja še premierski abonma, ki bo z ostalimi šestimi zaokrožil predstave za odrasle, ostaja pa še mladinski abonma in letos prvič še lutkovni abonma. Lani je gledališče dalo sedem novih predstav, letos jih bo pet, če štejemo le predstave za odrasle: med njimi je tako kot že doslej velik poudarek slovenskim novitetam. V predstavah za mladino pa je verjetno posebej zanimiva dokumentarna kronika Zgodbe o Titu.

L. M.

S knjižnih polic

Monografija o Lipici

Pred nedavnim je pri Mladinski knjigi izšla monografija o Lipici s preprostim, a obenem vseobsegajočim naslovom Lipica avtorja dr. Milana Dolenca. Knjiga, avtor in izdajatelj ter Kobilarna Lipica so se s to izdajo priključili prireditvam in slovesnostim ob 400-letnici Kobilarne.

Gre za obširen in stvaren prikaz lipiške kobilarne in njenega štiri stoletja dolgega obdobja. Lipica je veliko bolj znana v svetu kot pa jo brž kone sami poznamo. S tem obširnim delom nam avtor s sodelavci skuša odkriti ta biser, ki ga dolgo časa nismo znali prav ceniti, saj bi kobilarna pred leti skoraj že propadla. Knjiga javnosti predstavlja resnično Lipico, kakršna je bila in kakršna jé. V preteklosti je bilo namreč o njeni zgodovini precej nejasnosti, saj so si jo nemalokrat že lastili Italijani kakor tudi Avstrijci. Vendar pa so z osvetlitvijo zgodovinskih dejstev vsa ta nerealna namigovanja v knjigi dokončno ovržena.

Lipico predstavlja knjiga tudi kot naravni kulturno-zgodovinski spomenik, ki ga velja ohraniti tudi za naslednje rodove. Seveda avtor ni pozabil tudi na prikaz pokrajine, na Kras, s katerim Lipica živi in deluje. Veliko pozornosti je avtor seveda posvetil glavni značilnosti Lipice — lipicancem, edinem avtohtonem slovenskem kraškem konju. Lipicanec je v knjigi prikazan skozi vrsto dejavnosti (klasični jahalni šport, dresura, rekreacijsko jahanje).

Knjiga je bogato ilustrirana z mnogimi črno-belimi fotografijami, še posebej privlačen pa je dodatek s stoosmimi fotografijami. Monografijo o Lipici je iznajdljivo oblikoval Borut Kovše, izšla pa je v nakladi 4000 izvodov. V kratkem bo izšla monografija tudi v angleškem in nemškem jeziku.

Boris Bogataj

Jože Žvokelj iz Kranja. — Foto: K. Mohar

Rock koncert — Preddvor '80

Srečanja slovenskih ustvarjalnih glasbenikov postajajo vse pogostejša. Po prireditvah v Ljubljani, Novi Gorici, Celju, Šenčurju, Mostah, Bukovici in drugih krajih so se glasbeniki srečali tudi v Preddvoru. Nastopili so večinoma novi in še neznani izvajalci in tudi že nekaj znanih, že uveljavljenih. Odkrivanju novih imen so tovrstne prireditve tudi namenjene.

Začela je skupina »Sirius«, ki jo sestavljajo izključno najstniki in temu primerno neizkušena je tudi njihova glasba. Vendar, za svoja leta so bili na trenutke kar presenetljivi in najbrž še veliko obetajo. Akustična skupina »Lončeni vrč« iz Škofje Loke je na domačih odrih že dlje časa, vendar ne deluje kontinuirano in ne nastopa pogosto. Zasedba je sestavljena iz violine, flavte in dveh akustičnih kitar. Instrumenti pletejo nežno, umirjeno akustično glasbo, ki včasih preide v improvizacijo na osnovi dialoga violine in flavte. »Berlinski zid« iz Ljubljane sodi med takoimenovane punk skupine, ki zadnja leta s svojim nihilizmom vznemirjajo slovensko javnost, še posebej malomeščanski del. Delujejo divje, norčavo in jeznorito, neusmiljeno razbijajo po razglašenih kitarah in kričijo z naturalizmom obarvana »uporniška« besedila. So predstavniki nezadovoljne, jezne in grobe mladostne resničnosti. Preddvorski ansambel »Trans« sodi med tiste, ki v rocku iščejo »umetniški prizvok« tipa Pink Floyd. Njihov občutek za glasbo in zvok se lepo uveljavlja. Z vidnim napredkom ga gojijo že kaki dve leti. Niso prenapeti, niso problematični, zato jih širok krog ljudi zlahka dojema in sprejema. Kranjski kantavtor Jože Žvokelj se je že uspel uveljaviti v slovenskem prostoru. Prav tako se je otresel nekdanje treme in glasbenih vplivov Andreja Šifrerja in drugih avtorjev. Prepeva samosvoje, družbeno angažirane tekste, ki so jim pogosto povod avtentični dogodki, videni skozi subjektivne (Žvokljeve) oči. Na trenutke malce zmoti »meketajoča« interpretacija. Čas je, da Žvokelj poskusi tudi v studiu.

Ljubljanska skupina »Pomaranča« je novo odkritje. Po njej si bomo zapomnili prireditev v Preddvoru. Igra bleščeč »trdi« rock, ki je še najbližje tistemu britanske skupine »Rainbow«. To počne z izjemnim občutkom za tovrstno glasbo, divje, sproščeno, čudovito. Skupina ima seveda tudi svojega »Richieja Blackmora« — kitarista Mijo Popoviča, ki je avtor njihovih besedil in glasbe. Dve njegovi skladbi so te dni posneli v ljubljanskem studiu Akademik in bosta v kratkem uvrščeni v radijske programe. Jeseniška elektroakustična skupina »Brez imena« se z glasbenimi iskanji šele poskuša in tako je kajpak napravila precej povprečen in bled vtis. Hard-rock zasedba »Naša stvar« iz Škofje Loke je začela udarno in tako tudi končala, medtem ko se vmes ni kaj prida zgodilo. Njihova glasba je primerna za plesno »rockanje«, vsebinsko in zvočno pa ne prinaša ničesar novega. Manjka tudi pravega občutka za tovrstno glasbo. Instrumentalno zanimiv je samo kitarist Brane Smole.

Organizatorji iz Preddvora so se potrudili, da bi bilo vzdušje kar najbolj prijetno, toda to jim v celoti ni uspelo. Slabo luč na prireditev je vrglo nekaj deset vinjenih posameznikov iz vrst nekaj sto poslušalcev.

Kazimir Mohar

V avli Iskre na Laborah so v počastitev 34-letnice Iskre in 30-letnice samoupravljanja odprli razstavo Jožeta Horvata-Jakija. O razstavi je spregovoril pisatelj Tone Svetina. Razstava je toliko bolj vredna ogleda, ker je to prvi prikaz Jakijevih del na Gorenjskem. — Foto: F. Perdan

RUDOLF HRIBERNIK-SIVARUN

4

OPREDELITEV

Komandir je četo ustavil. Nekaj časa je pozorno opazoval Nemce in se odločil. Glasno, da so ga vsi slišali, je dejal: »Postavili jim bomo zasedo.« Takoj nato pa: »Branili bomo vas Rašico.« Ozrl se je okoli sebe in s pogledom objel ves prostor proti Rašici. Odločil se je, da bo zasedo postavil nedaleč proč od mesta, kjer so imeli prejšnjo.

Hitro, toda zbrano je razporedil borce. Sam se je s puškomitraljezom postavil tik k cesti.

Vse je utihnilo. Tudi ropot nemške kolone. Nemci so partizane gotovo opazili, zato so se ustavili v bližnji vasi, približno kilometer daleč od zasede.

Partizani so bili prepričani, da bodo Nemci pot nadaljevali peš in da bo vsak čas napočil trenutek spopada. Dobro so vedeli, da bo zdaj boj dosti težji kot prej s presenečenimi Nemci iz avtomobila. Toda v zagnanosti in pod vtisom pravkar uspešno izvedene akcije so nestrpno pričakovali spopad z Nemci.

Komandir je dobro vedel, da bo le s težavo kos močni nemški enoti, zato je po položaju po vrsti obšel komandirje vodov in desetin in jim osebno pojasnil smer in način umika v primeru, če ne bi mogli vzdržati ali če bi jim Nemci prišli za hrbet.

Toda Nemcev ni bilo že več kot uro. Komandir Kosec in borci so vse bolj sumili, da jim Nemci pripravljajo presenečenje. Vse bolj so verjeli, da bodo njihovo zasedo obšli in jim udarili za hrbet.

Toda izvidnica, ki je odšla do vasi Srednje Gameljne, kjer se je prej ustavila nemška kolona je sporočila, da Nemci še niso zapustili vasi. Tudi vse poznejše izvidnice so ugotovile, da so še vedno v vasi. Kaj počnejo, pa so vsi samo ugibali.

Pozno popoldne pa so partizani spet zaslišali hrumenje vozil in nato zagledali nemško kolono, ki se je počasi vračala proti Šentvidu, odkoder je prišla.

Tovariš Kosec je s četo čakal v zasedi vse do mraka in se šele potem vrnil v taborišče. Komaj so povečerjali, pa so vse komuniste sklicali na partijski sestanek.

Sestanek je začel tovariš Kosec:

»Moja dolžnost je, tovariši, da vam izrazim priznanje za dobro vedenje, ki ste ga pokazali danes. Še posebno sem bil kot vaš komandir vesel, ko sem videl, s kakšno odločnostjo ste bili po napadu na nemški avtomobil pripravljeni spoprijeti se še z nemško motorizirano kolono, ki je prišla iz Šentvida in je sprva očitno nameravala poseči vmes. Prav o tem pa se moramo pogovoriti. Prepričan sem, da bodo Nemci na našo akcijo odgovorili z vsemi svojimi silami in se kruto maščevali. Predvsem pa bodo zdaj, ko vidijo, da gre že za resne vojaške akcije, naredili vse, kar je v njihovi moči, da bi četo uničili in si tako zagotovili mir na zasedenem območju, ki je zanje sestavni del tretjega rajha. To je zanje še posebno pomembno sedaj, ko izvajajo veliko akcijo odseljevanja Slovencev. Prav dobro vedo, kaj se je do zdaj dogajalo okoli Rašice, saj so njihovi pomagači dovolj vohljali tod okrog. To pa ni edini vzrok. Tudi sami smo se obnašali tako, kot da nam Nemci nič več ne morejo in kot da bo že jutri konec vojne.«

Pomolčal je in nadaljeval: »To, kar vam bom povedal, samo potrjuje njihove namene. Za kaj gre? Vsi dobro veste, tovariši, da je včeraj v četo prišel moj starejši brat Peter, ki je na naši domačiji nasledil očeta in tudi živel v naši rojstni hiši na Rašici. Doma je pustil ženo in devet nepreskrbljenih otrok. Kako je to težko, si lahko zamislite sami. Toda zanj ni bilo drugega izhoda, to pa zato, ker je k njemu na dom prišel eden od nemških vohljačev, o katerih zadnje čase toliko govorimo. Prišel je očitno z namenom, da bi točno izvedel, kje je naša četa. Prišel je s kovčkom, češ da išče partizansko taborišče, ker se namerava pridružiti partizanom. Prav k njemu na dom je prišel zato, ker je nekdo v gostilni izblebetal, da je Peter brat komandirja čete in da zato lahko vsak hip pripelje v taborišče, kogar hoče.

Peter neznancu ni dosti zaupal, vendar vseeno ni videl drugega izhoda, kot da ga pripelje sem v četo z namenom, da bi potem mi sami videli, za kaj gre, in ustrezno ukrepali. Ko sta z neznancem prišla že tik do taborišča, pa je moj brat naredil napako. Neznancu je dejal, da sta prišla do taborišča in da naj se na stražarjev klic takoj ustavi, medtem pa se bo on legitimiral. Tedaj se je neznanec ustavil, odprl svoj kovček in segel vanj. Peter je ves čas pazil nanj, zato je takoj nameril vanj puško, ki jo je k sreči vzel s seboj. Toda neznanec je zagrabil za puškino cev in mu hotel orožje iztrgati iz rok. Zakotalila sta se po bregu navzdol, to pa je neznanec, ko je videl, da Petru ne bo kos, izkoristil in zbežal v temo.

Zato, tovariši, sem prepričan, da je bilo to, kar so Nemci danes izvedli, samo tipanje pred akcijo, ki jo nameravajo izvesti. To še posebno potrjuje dejstvo, da smo pri ubitih Nemcih našli skico našega taborišča in na njej narisane dohode k njemu. »Slutim, da bodo Nemci v kratkem času udarili na četo z vso močjo. Po pravici vam povem, da to pričakujem že v nekaj dneh. Zato smo se tudi zbrali, da bi se o tem pogovorili in takoj ukrepali. Paziti moramo, da se nam ne bi zgodilo tako, kot se je zgodilo Kamniški četi našega bataljona, ki so jo Nemci popolnoma razbili ter ji zaplenili precej opreme in orožja. To bi se verjetno zgodilo tudi Radomeljski četi, potem ko so jo Nemci nenadoma napadli severno od Radomelj ter ji zaplenili nekaj orožja in skoraj vso opremo. Bila bi tudi razbita ali uničena, če se ne bi bila odločno prebila čez Savo na italijansko zasedbeno ozemlje. Nemce so vsi ti uspehi in izkušnje opogumili in dobro vedo, da nas lahko razbijejo in uničijo samo s popolnim presenečenjem. To pa spet lahko dosežejo samo s pomočjo izdajalcev in če ne bomo pozorni,« je končal komandir.

Nekaj časa je vladala popolna tišina; tovariši so le z očmi skušali razbrati misli drug drugemu.

Branku so se komandirjeve ocene in domneve zdele logične in utemeljene.

Med tovriši se je nato razvila živahna razprava. Nekateri so predlagali, naj četa začasno zapusti njej dodeljen teren in se premakne bolj proti Kryavcu ter v območje Kamniških planin. Drugi so spet predlagali, naj se združi s Šmarnogorskim vodom, si dobro utrdi taborišče in ga pripravi za obrambo ter tam sprejme boj z Nemca.

Komandir čete je bil mnenja, da bo združena četa lažje odbila napad Nemcev, zato naj bi takoj poklicali Šmarnogorski vod in ga vključili v četo. Predlagal je tudi, da bi sedanje, že kompromitarano taborišče zapustil in se premestili drugam.

Komandirjev predlog so vsi komunisti sprejeli soglasno, in četa se je ponoči premestila na hrib nad Zgornjimi Gameljnami. Od tam so tudi najlaže nadzorovali ceste, ki vodijo proti Rašici, ne pa tudi ceste od Črnuč.

Četa po premestitvi v novo taborišče ni pošiljala patrulj nikamor. Čakala je na dogodke in se samo s stražami v taborišču zavarovala, da je sovražnik ne bi mogel presenetiti.

Naslednjega dne je spet menjala taborišče. Odšla je še bolj zahodno od Rašice in se razmestila pod Velikim vrhom. Ves dan so partizanske izvidnice opazovale sovražnikove premike po cestah. Občasno je bilo iz daljave proti vzhodu slišati tudi eksplozije in posamezne strele.

Ko so potem proti Rašici poslali močnejšo patruljo, je sporočila, da so Nemci Rašico požgali.

Če si skromen in znaš v življenju potrpeti, ti ni nikoli prehudo, pravi Rozalija in Janez Krničar s Ceste JLA 30 v Kranju, ki prav te dni praznujeta 50-letnico poroke. Skromno in umirjeno življenje jima je brati z obraza. Zadovoljna sta s prehojeno življenjsko potjo, zadovoljna z majhno hišico, ki jo je oče Janez, zidar po poklicu, vzidal sam v najhujših letih krize, zadovoljna s hčerkama, z vnučki in pravnučkom, s cvetličnim vrtom ... Mama je bila Ločanka, Franc nova iz Virloga, oče pa Skokov z Bele pri Preddvoru. Oba sta mu kmalu od doma. Ko je mama prišla v Inteks za tkalko in je oče zidal v Jugobruni, sta se spoznala. Ko so prišli otroci in vojna, je pustila službo in šele nekaj let po vojni šla spet delat. Tokrat kuhinjo. Oče pa je vse življenje zidaril. V Tržiču pri »Trajbahu« se izučil. Zdaj ga daje astma. Mama pa je z zdravjem še kar na dobrem. Da bi le tako ostalo, da bi se na slabše ne obrnilo. Najbolj vesela je sta, kadar se ju v Centralu in v Tekstilindusu spomnijo kot upokojencev. Ko ju povabijo. Takrat vesta, da le še nista pozabljena. In če je zdravje, bo še velikokrat lepo. — D. Dolenc

Kranj — *V okviru praznovanj ob krajevnem prazniku je KS Cer med vrsto ostalih prireditev pripravila tudi zanimivo in privlačno hovsko igro z živimi igralci. Prireditev na Trgu revolucije so popes tudi Pihalna godba in nastopi igralcev ter lutkovna predstava O Severja. — Foto: F. Perdan*

Skrivnost nekega brezna

14

MATJAŽ CHVATAL

Transport opreme proti breznu, 29. november 1978. (foto: D. Praisinger)

»Tako, najprej poskakovanje na desni nogi. Kolikokrat? Dobro, recimo na začetku petdeset poskokov po vsaki nogi. Takole: ena, dva, tri, štiri ... Uh, ta prekleti, prašičji mraz. Oha, oha, še malo po levi nogi. O, ti svinja pasja, kako je tukaj mraz, o čakaj, te bom že pregnal, le čakaj ...«

»Franci, Sabla, preklete svinje, kje sta?«

Nič, samo tišina, nobenega odgovora, samo pošasten odmev in nato zopet šum vode, slapu, ki izginja v črnem breznu, v katerega sta pred dvema, tremi, morda štirimi urami odšla prijatelja.

S skakanjem sem se upehal: »Takole, malo bom sedel.« Čeljusti mi poskakujejo, tako da mi zobje strašansko šklepečejo. »Čakaj, čakaj, jih že ukrotim.« Po neskončno dolgih poizkusih sem jih končno pripravil do tega, da mi niso več šklepetali.

»Ga vidiš, vraga, saj me celo manj zebe. Kaj ko bi poizkusil preprečiti še tresenje,« si glasno govorim in poskušam ukrotiti še to, morda najhujšo trenutno hibo. Uspe mi, vendar samo za nekaj prekratkih sekund.

»BRRRR, kako je kaj takega sploh možno. Pa ljudje govorijo, da se v takih primerih sploh ne zbudiš več.« Tresenje ponovno ukrotim, tokrat že za daljši čas. Vsaj pol manj me zebe. Ponovno pričnem delati poskoke. Skačem nekaj časa na desni, nato na levi nogi, potem delam počepe, pa sklece, pa ponovno poskakujem. Pot curkoma lije z mene, vroče mi je, žejen sem, vendar me navkljub temu še vedno strašansko zebe.

Sklonim se nad ponvico z vodo in z dolgimi poželjivimi požirki srebam bodo iz nje. Daleč, daleč nekje zaslišim glasove. Vzravnam se, poslušam. Resnično slišim tihe, komaj slišne, nerazločne glasove. Srce mi divje poskoči, končno Sabla in Franci.

»Kurbe, kje sta?« divje zavpijem. V breznu se sliši odmev, ki je glasnejši in grozotnejši od mojega krika in se vleče iz sekunde v sekundo v neskončnost. Oh, kako rad bi ponovno slišal človeški glas, govorico, se zopet z nekom pogovarjal, videl človeka tukaj, ob sebi! Srce v prsih mi divje poskakuje, tako kot bi se mi hotelo iztrgati in odskakljati daleč proč od mene.

Končno zaslišim vpitje:

»Ceha, ali si še živ?« mi je uspelo razločiti iz slaboslišnega in nerazločnega črkovanja med odmevi.

Po nekaj minutah se izza roba police prikaže nasmejan, vendar utrujen Sablin obraz. Prekobali se preko roba, izpne prižeme in sede k meni.

»Ali sta prišla do dna?« sem ga vprašal.

»Ne,« je zateglo odvrnil, »tole brezno ima trideset metrov vertikale, nadaljuje se z majhno poševno polico in nato z breznom, globokim deset metrov in pol. Tam je majhna dvoranica, iz katere vodita dva rova. Prvi, fosilni rov, je tri do štiri metre širok in dva do dva in pol metra visok. Po dvajsetih metrih preide v brezno. Več kot očitno je, da je tam dvorana. Drugi, aktivni vodni rov, pa vodi v cik caku. V tem rovu je tudi sifon. Ta rov prav tako preide v vsaj desetmetrsko brezno, dolg pa je približno štirideset do petdeset metrov.«

»Kako dolgo sem jaz sedel tukaj?«

»Približno dve uri in pol,« mi od Franci, ki se je zdajci prikazal ob na polici.

»Gremo ven,« predlaga Sabla.

»Hej, Sabla, ali mi boš zapiral vo slapovih!« mu zavpijem, prikima in izgi sidrišča. Prepne se preko klinov in v Plezam za njim.

Še kar nekako v redu preplezam prvih petih ali šestih brezen. Sabla mi že daleč naprej. Edina naša sreča je puščamo vrvi v jami. Če bi jih ne verjamem, da bi izplezali iz brezna zdravi brez vsaj enega bivaka.

Preplezam stopnjo in se na polici na steno. Veke mi lezejo skupaj. »Kaj vseeno šel naprej?« se vprašam ... Ne kakšno minutko ..., pa bom šel naprej.

Nekaj me prične tresti in grozno uho. Odprem oči in pogledam oko Pogled me preseneti, saj ležim na tleh polni vode.

»Ti si nor, seveda, kaj drugega možno, ti si nor,« ugotavlja Franci, »ma takole zaspiš v vodi, kot da bi bil riba.«

»No, riba ravno nisem, toda kaj Greva ven.«

»Zunaj je sonce,« zavpije Sabla iz ga brezna komaj toliko glasno, da ga S tem klicem dobim v svoje izmučeno dovolj moči, da dovolj hitro prepl preostale štiri stopnje, ki me ločijo od

Sabla stoji skrit za debelim smreke, ki raste poleg vhoda v brezno. smejoči pogled je usmerjen v Andreja mana. Andreja leži zunaj na soncu, pa ji streže. Sprašuje jo, kaj naj ji še pa

Po osemindvajsetih urah nepret garanja v temnih jeloviških globinah trije utrujeno nasmejimo in stopimo njima na toplo sonce po svojo toliko s suho obleko, proti šotoru, kjer nas suhe in tople spalne vreče ...

Dolg, ki ne trpi odlašanja

Janezu Resmanu s Srednje Dobrave je komaj 43 let, a brez invalidskega vozička ne more nikamor – Predolgo ga že muči obljuba, da mu bodo vsaj delno popravili hišo

Srednja Dobrava – Janezu Resmanu s Srednje Dobrave je 43 let. Štirinajst let je delal v kroparskem plamenu in veljal za dobrega strojnega delavca, od leta 1969 pa je invalid, že pet let na invalidskem vozičku. Najhuje mu je bilo tedaj, ko je leta 1972 umrla njegova mama — ostal je sam v hiši, sam z bratom, sam z invalidskim dodatkom in pokojnino. Sam, v dvesto let stari hiši, sam na invalidskem vozičku in z brezupno zdravniško diagnozo: skleroza multiplex!

Tedaj, ko se je pojavila ta huda in neozdravljiva bolezen, so mu njegovi sodelavci stali tesno ob strani: Plamen ga je poslal na šesttedensko zdravljenje na Češko in Janez se je vrnil kot prerojen. A zahrbtna bolezen se je ponavljala, vsako leto je moral na okrevanje, a po injekcijah in fizikalni terapiji so bile mišice bolj čvrste, telo bolj odporno. Tudi zdaj preživi vsaj mesec dni po bolnicah in zdraviliščih, a opaža, da vedno bolj slabi. Zato, da mu roke ne bi otrpnile, se večkrat poda na Zgornjo Dobravo kar sam, na invalidskem vozičku in vztraja vse dotlej, dokler le more.

Zdi se, da Janeza Resmana bolj kot bolezen utruja in slabi nekaj povsem drugega, kar je zanj še hujše. Že nekaj zadnjih let čuti, da je osamljen še bolj sam, da nima nihče ne časa in ne volje, da bi se z njim kdaj kdaj pomenkoval, da bi ga pobaral, kako kaj živi, kaj dela, kaj potrebuje. Janez Resman zagotavlja, da ni v nobeni finančni stiski, da je 20 milijona dinarjev kar dovolj zanj in da se tudi v invalidskem vozičku marsikaj postoriti. Vsega pa vendarle ne in to je prav tisto, kar mu hudo boli.

Njegova hiša je stara in dotrajana in ko so Janezu odpovedale noge, ni z vozička mogel niti odpreti vhodnih vrat niti se zapeljati čez visoki prag. S pomočjo soseda Jožeta Šlibarja zdaj to pot nekako zmore. Prav Šlibar in njegov sin ter Bertonceljev Janez so tisti, ki Janezu pomagajo po svojih močeh.

»Zame je dovolj, če imam sobo in kuhinjo,« pravi Janez. **»Zdaj imam še sobni invalidski voziček in je tako veliko bolje. Najbolj pa pogrešam primerne sanitarije. V stari hiši sem kuhinjo popravil tako, kot sem le mogel, tudi greznico sva z bratom naredila, več pa ne morem. Zdaj čakam, kajti obljubili so mi, da mi bodo pomagali: združene železarne in solidarnostni stanovanjski sklad. Čakam in se bojim, da iz vsega ne bo nič, kajti že vse predolgo traja . . .«**

Janez Resman s Srednje Dobrave si z invalidskega vozička sam kuha, sam pomiva, sam pere. (»Operem že še sam, a perila obesiti potlej ne morem.«) Zadnje čase je vse bolj bolehen, a v dom za ostarele v Radovljico nikakor še noče. Dokler bo le mogel, bo ostal doma, tam, kjer je preživel leta in leta, tam, kjer je njegov dom.

Z velikansko voljo in vztrajnostjo se bori z vsakdanjimi tegobami, ki za nas, za zdrave, sploh niso tegobe in jih sploh ne poznamo. Z velikansko zagrizenostjo se bori z boleznijo, ki ga je prikovala na invalidski voziček in ki ji ni moč uiti.

Mi, zdravi, lahko na izpolnitev obljub čakamo dolgo, leta in leta. Janezu Resmanu pa uresničitev obljub ne pomeni le znatno boljših življenjskih razmer, temveč tudi veliko moralno podporo.

Bomo zmogli ta človeški in humani dolg brez odlašanja, ovinkarjenja in izgovorov?

D. Sedej

VAŠA PISMA

V PREMISLEK ALPETOURU, TOZD POTNIŠKI PROMET

Zaradi novega voznega reda, ki je bil objavljen v torkovi številki Glasa, dne 26. avgusta letos, smo krajani Strahinja zelo ogorčeni. Ukinjen je namreč odhod avtobusa iz Strahinja ob 8.30 in 15.30. Ne moremo si zamišljati, da lokalni avtobus Kranj – Strahinj – Duplje – Zadraga vozi mimo Strahinja brez postanka, čeprav bi avtobus lahko vozil skozi Strahinj, saj na regionalni cesti ni nobene druge postaje razen Žej, do tja pa se pride tudi skozi Strahinj. Strahinj ima krepko čez sto hiš, tako da prebivalcev ni ravno malo, število pa se vsako leto tudi veča in ne manjša, kot to morda misli Alpetour. Da bi imeli boljšo povezavo s Kranjem, smo pred leti s pomočjo samoprispevka asfaltirali cesto proti do regionalne veste Kranj – Tržič in to predvsem zaradi boljše avtobusne povezave s Kranjem. Do Naklega je namreč od Strahinja kar pol ure peš, kar za starejše krajane, ki so na primer namenjeni v kranjski zdravstveni dom, nikakor ni prijetno, prav tako tudi ne za dijake, ki ne morejo priti na avtobus ob 18.45 in se v temi peš vračajo domov. Po našem mnenju bi lahko avtobus na relaciji Kranj – Strahinj – Duplje – Zadraga lahko vozil vsako uro, ne pa da imamo zdaj še manj avtobusnih povezav kot prej. Do Žej, Dupelj in Zadrage se da priti tudi z avtobusom, ki pelje v Tržič, v Strahinj pa se to seveda absolutno ne da, ker se po mnenju Alpetoura da priti tudi peš.

Krajani Strahinja

PRIJAZNOST PA TAKA . . .

Bilo je pred dnevi, na nedeljski premieri v kinu Center v Kranju. Nemško-francoska barvna grozljivka Nosferatu – Nočni fantom je obetala zanimiv filmski večer. Dvorana je bila seveda nabito polna, kot se to za premierske predstave spodobi. Ko so prvi metri filma že stekli in so luči v dvorani ugasnile, se je kot ponavadi še vedno našlo nekaj zamudnikov, ki so ob pomoči bilježterke iskali svoje z vstopnico označene sedeže. Večkrat pa se primeri (ne samo v Kranju), da na sedežu že sedi nekdo drug, čemur seveda kasneje sledi »prebukiranje«.

Do tu vse lepo in prav, toda način, s katerim je omenjenega večera tovarišica bilježterka želela narediti »red« v dvorani oziroma posesti zamudnike, po mojem mnenju ni bil ravno pravšnji. Res je sicer, da na premierske predstave v Kranju ne zahajam ravno pogosto, toda če sediš za tisti dve uri na svojem označenem sedežu in ti nekdo posveti z baterijo v obraz in reče: »Aha, dejmo vstat!« ne da bi poprej storil karkoli drugega, ne more biti ravno prijetno. Ko se čudiš, zakaj naj bi vstajal s sedeža, šele bilježterka zahteva »dokaz« in nemoteno medtem ko brskaš po žepih in z enim očesom spremljaš filmska dogajanja, sveti v obraz z baterijo. Seveda se vsakdo lahko zmoti in ko je nedolžnost dokazana, se soj baterije usmeri v tla in nervoza umiri. Ostane pa neprijeten občutek, ne toliko zaradi tega, ker si moral dokazovati svojo pravico do sedeža, marveč bolj zaradi samega postopka, ki ugledu kinematografa ni ravno v prid.

Boris Bogataj

Črtomir Zorec

NEKAJ BESED O KAMNIKU

OB NJEGOVI 750-LETNICI

(56. zapis)

Tako, na preskok, zdaj tu, zdaj tam, sem se doslej pomudil v večini pomembnejših krajev na Kamniškem. No, zdaj je pa že čas, da se vrnem v mesto, v katerem sem začel s temi kramljanji in povem kako velik delež je doprinesel Kamnik v slovensko kulturno zakladnico. Zato bo v vrsti prihodnjih zapisov stekla beseda o delu in življenju kamniških mož, ki jim je zibelka stekla prav v mestu.

KAMNIŠKI VELMOŽJE

Bilo pa bi preobsežno pisati življenjepise in orise dela vseh Kamničanov, katerih imena so zapisana v naši kulturni zgodovini. Nekaterih pomen je čas že prerasel, drugim je delo utonilo v kritično pozabo. Ali pa je neprimerljivo z vlogo deseterice kamniških velmož, za katere sem se odločil, da jih nujno vpletem v ta vsakotedenska pisanja.

Da ne bi bilo kakih pripomb, jih naštejem kar po abecednem redu. Pisal o njih pa bom pač takrat, ko mi bo gradivo ali slike najbolj pri rokah.

Ne naključje, pač pa objektivna veljavnost (najbrž pa tudi moje subjektivne simpatije; saj sem polovico od teh celo osebno poznal!) je izbrala naslednja imena:

Franc Albreht (1889–1936), pesnik, urednik in kritik.

Jurij Japelj (1744–1807), jezikoslovec, prevajalec Svetega pisma.

Anton Koželj (1874–1954), slikar in ilustrator.

Rudolf Maister-Vojanov (1874 do 1934), pesnik in osvoboditelj Maribora.

Anton Medved (1869–1910), pesnik in dramatik.

Radivoj Peterlin-Petruška (1879–1938), pesnik in potopisec.

Franc Pirc (1785–1880), strokovni gospodarski pisatelj, širitelj sadjereje in misijonar med Indijanci.

Jakob Savinšek (1922–1961) kipar.

Andrej Bernard Smolnikar (1795 do 1869), verski in družbeni reformator.

Ivan Vavpotič (1877–1943), slikar, ilustrator in scenograf.

Vsekakor pa ne mislim pozabiti na profesorja, polihistorja in ljubega prijatelja Ivana Ziko, žal že pokojnega.

VOJAŠČINA IN POEZIJA

Na prvi pogled očitno to dvoje ne gre skupaj. Toda prav v Slovencih naletimo na kar tri pomembna literarna imena, katerih nosilci so bili poklicni, aktivni častniki, oficirji avstroogrske armade. Bili so to pisatelj Fran Maselj-Podlimbarski, pesnik Rudolf Maister-Vojanov in pesnik Pavel Golia.

Brž pa je treba priznati, da je v delih omenjene trojice le najti tudi vojaškega duha. Tako je Maselj s srdom opisal strahote militarizma, narodnostnega in človeškega nasilja v romanu Gospodin Franjo, ki je zrasel iz pisateljevih lastnih doživetij. Maistrove pesmi so prežete z vojaškim duhom, toda prežete s srčnostjo in plemenitim pogumom. Tudi Golieve pesniške zbirke vsebujejo vrsto odbleskov na vojaško življenje pred in v času prve svetovne vojne (Večerna pesmarica, Pesmi o zlatolaskah).

GENERAL MAISTER

Res pa je, da je pesnik Vojanov (in to ne slab pesnik!) Slovencem bolj blizu kot general Maister. Prvi general slovenske krvi, borec za severno mejo in osvoboditelj Maribora v letu 1918.

Rudolf Maister je bil rojen 29. marca 1874 v Kamniku v lepi enonadstropni hiši na glavni mestni ulici. Zdaj je v njeno pročelje vzidana marmorna spominska plošča.

Šole je mladi Maister obiskoval v Kamniku, v Kranju in v Ljubljani. Kadetsko šolo je končal na Dunaju in bil že leta 1894 kot mlad častnik dodeljen pešpolku v Ljubljani. Potem je služboval še v Celovcu in Gradcu, v Celju in Mariboru, pa tudi v vzhodni Galiciji. Višje vojaške šole je opravil v Brucku ob Litvi in v Gradcu.

Rudolf Maister v uniformi staroju-goslovanskega divizijskega generala. Ponosna vojaška drža, bister pogled, jasno čelo, moški brki, tak pokonci mož je bil osvoboditelj Maribora.

Zaradi svojega odločnega narodnega čustvovanja je imel v službi obilico težav in neprijetnosti. Med prvo svetovno vojno je bil zato tri mesece in pol konfiniran v Gradcu. Zadnje obdobje prve svetovne vojne je preživljal v Mariboru kot poveljnik črnovojniškega okrožja za Spodnji Štajer. Prav ta njegova služba je bila kot nalašč za njegov poznejši odločen vojaški nastop proti Nemcem v Mariboru.

Dasi je bil Maister v avstroogrski vojski po činu major in na vrsti šele za imenovanje za podpolkovnika, ga je mariborski Narodni svet imenoval za generala, kar je pozneje potrdila tudi osrednja oblast.

(Se bo nadaljevalo)

Josip Jurčič

JURIJ KOZJAK

Riše: Jelko Peternelj

Priredba: M. Zrinski

Med mnogih razvalin na Dolenjskem je znamenit grad Kózjak, kolikor se ga nesulo. V 15. stoletju je stal grad še trden, kakor bi bil zidan za večnost. Po- so moleli okrogli stolpi proti nebu, naznanjevaje vsakemu od daleč, da tu ne pride nihče, kogar gospodar noče sam sprejeti . . . Kakor grad so bili silni njegovi stanovalci, mogočni gospodje. Ohranili so svoje preprosto slovensko Kózjak, ki je v rodovini segalo daleč nazaj v nepomljive čase slovenske ovine.

2. Pred kakimi petsto leti sta živela dva Kozjaka, brata Marko in Peter. Starejši, Marko, mož blizu štiridesetih, je bil gospodar rodovinskega gradu in nekaj drugih posestev. Bil je postaven mož, blagega srca in ubogim kmetom ni bil noben grajščak boljši oče kot on. Oče ga je že zmlada poslal na Nemško, kjer se je izučil v bojevanju in se odlikoval. Ko pa je umrl, se je Marko s pohvalo vrnil iz vojske. Poročil se je s hčerko sosednjega graščaka Šumbrega, ki mu je rodila sina Jurija in ob porodu umrla.

3. Vse drugačen mož je bil njegov brat Peter Kozjak. Oče ga je namenil za duhovnika, ker je bil slabše postave in nekoliko grbav. Že zmlada je bil potuhnjen, zvit in poreden; in ko mu je še mati umrla, starejši brat pa odšel na Nemško, se je spridilo v njem še tisto malo dobrega. Zato so ga zapostavljali in se malo brigali zanj. Tako je mladi gospodič slehernega človeka sovražil, ker je menil, da ga vse sovraži. Oče ga je poslal v stiški samostan, kjer pa so se ga zaradi njegovih slabih navad kmalu naveličali in ga poslali domov. Nato mu je ob smrti zapisal kot v gradu, kjer Peter ni imel drugega dela, kot da je prebiral stare knjige in se bavil z mislijo, da postane nekoč sam svoj gospod . . .

Zlati jubilej TVD Partizan Naklo

Zgledno in uspešno društvo

NAKLO — Telovadno društvo Partizan Naklo praznuje jubilejno petdesetletnico svojega delovanja. V zgodovini tega društva se je od prvih korakov v Sokolu in do sedanjega Partizana zbralo v vitrinah veliko priznanj, diplom in pokalov. V teh petdesetih letih svojega dela je bilo to zgledno in uspešno športno društvo. Imelo je vzpone in padce in kot pri vseh teh društvih obilo težav pri delu. Uspešno so jih prebrodili in to podeželsko društvo je med najbolj delovnimi v Sloveniji.

Leta 1930 je bil v Strahinju ustanovljen Sokol. V to napredno društvo, ustanovil ga je bil Mede, se je takrat vključila napredna vaška mladina iz Nakla in okolice. Čeprav so šport in telesno kulturo na splošno v predvojnih letih marsikje, še posebno na vasi, mačehovsko obravnavali, saj je bilo v tedanji miselnosti značilno, češ mladina naj se ukvarja z delom in ne športom, so Naklanci v Sokolu pridno vadili in telovadili. Značilno za Sokola v Naklem je, da so bili v prvih štirih letih njihovi člani delavni. Po letu 1935 je prišlo do delne stagnacije, saj je že v letu 1929, ko je bila uvedena v državi šestojanuarska diktatura, bil tudi Sokol kot nacionalno usmerjena telovadna organizacija podržavljena. Članstvo se je v Sokolu povečalo le za kratek čas. Članstvo je začelo upadati in društvo je le še životarilo in tudi telovadba, katere glavni nosilec je bil Sokol, je začela usihati.

Leta 1935 so v Naklem ustanovili športno društvo Slovan. K temu društvu so pristopili tudi tisti, ki so bili pri ustanovitvi Sokola. Sokol je že razvijal telovadbo, toda Slovan je imel vodilno vlogo pri napredku športa v Naklem. Število članstva v Slovanu se je stalno povečevalo, tako da je v letu 1941 štelo že stodvajset članov. To pa je bilo za to vaško društvo velika številka. Njihovi člani so imeli v Slovanu smučarsko sekcijo, nogometno in njihovi člani so merili moči tudi v lahki atletiki. Leta 1941 so Nemci v Naklem zasegli ves inventar. Društvu je uspelo le, da je zakopal vsa priznanja in pokale in tudi arhiv so poskrili. Vojna je tudi pri naklanskem Slovanu naredila vrzeli. Toda kljub temu so že leta 1946 obnovili takratno fizkulturno društvo in nato je bilo v letih 1948 do 1951 telovadno društvo. V teh treh letih je društvo dobilo telovadnico, nogometno igrišče in 25-metrsko Bloudkovo skakalnico. Tudi v teh letih se je mladina v Naklem navduševala za nogomet, smučarske skoke, veliko pa je bilo tistih, ki so vse večere prebili v telovadnicah. Takrat je bila namreč v modi telovadba in telovadni shodi. Leta 1952 se je društvo v Naklem in vsa društva v Jugoslaviji preimenovalo v Telovadno društvo Partizan. To ime športniki v Naklem nosijo še danes. Število članstva je stalno naraščalo in danes šteje že nad dvestopetdeset privržencev športa in telesne kulture. Razširili so tudi sekcije. Ustanovili so razen nogometne, še sekcije košarke, hokeja, karate, namiznega tenisa, njihovi člani se bavijo z atletiko (teki), množično pa Naklanci radi tečejo na smučeh. Njihovo članstvo je pretežno kmečka in delavska mladina.

Najtežje obdobje športa in telesne kulture so v Naklem imeli v letu 1975 in 1976. Takrat so zaradi potreb združenega dela izgubili nogometno igrišče, telovadnico in tudi smučarsko skakalnico. Z vsemi napori so zgradili novo športno igrišče, svoj prostor pa so dobili v novi telovadnici podružnične osnovne šole F. Prešerna, ki je bila zgrajena s samoprispevkom. Šport in telesna kultura se v Naklem razvijata. V srednjeročnem programu bi želeli, da tudi v Naklem zgrade novo telovadnico, ki bo še bolj poživila šport, telesno kulturo in športno rekreacijo v društvu na vasi.

D. Humer

Kolesarstvo

Zmagoslavje kolesarjev Save

V okviru krajevnega praznika — 6. septembra je osnovna organizacija zveze socialistične mladine Savlje pri Ljubljani organizirala kolesarsko dirko »Okoli Savelj«. Krožna proga je bila dolga 2,4 km, start in cilj pa sta bila pred družbeno kulturnim centrom v Savljah. Kolesarji so vozili po ravninski progi, ki je potekala po Saveljski, Prečni in Vodovodni cesti. Dirka je tradicionalna in je bila letos že osma po vrsti, udeležili pa so se je pionirji, mlajši in starejši mladinci, člani C in članice. Skupaj je tekmovalo preko sto kolesark in kolesarjev, največ uspeha pa so imeli kolesarji kranjske Save. Pionirji A so vozili tri kroge, pionirji B in članice dva, člani in mladinci pa devet krogov. Prvih pet iz vsake kategorije je dobilo pohvale, prvi trije tudi kolajne.

REZULTATI: Pionirji A: 1. Pagon Aleš, 2. Kalan Dušan, 3. Kregar Andrej (vsi Sava Kranj), 4. Tudina Robert (Astra), 5. Bučar Mitja (Grosuplje). Pionirji B: 1. Lebar Marjan, 2. Pirih Bruno, 3. Kalan Aleš (vsi Sava Kranj), 4. Groznik Igor (Hrastnik), 5. Mandeljc Nace (Bled). Mlajši mladinci: 1. Pinterič Robert (Astra), 2. Tunič Darko (Sava), 3. Hamun Branko (Rog), 4. Kavaš Miran (Savà), 5. Pavlinič Lojze (Rog). Starejši mladinci: 1. Lampič Janez (Sava), 2. Kosirnik Zvone (Rog), 3. Kralj Bogdan (Partizan Dol), 4. Hvastja Matjaž, 5. Krivec Silvo (oba Astra). Člani C: 1. Leben Dušan (Rog-Franek), 2. Henigman Darko, 3. Zatler Rudi (oba Partizan Dol), 4. Zakotnik Janez (Rog-Franek), 5. Štih Miran (Novoteks). Članice: 1. Kurent Marija (Kokrica), 2. Curk Romana, 3. Curk Adela (obe Rog-Franek), 4. Kokalj Marianka (Ljubljana), 5. Knific Majda (Kokrica).

M. K.

Zmagovalci Vršiča

V nedeljo, 7. septembra, se je na startu v Kranjski gori zbralo okrog 400 kolesarjev rekreativcev, na vrh Vršiča pa jih je prikolesarilo 380. Proga je dolga 12 kilometrov, višinske razlike je preko 800 metrov. Vsi, ki so se pripeljali do vrha so dobili medaljo Zmagovalec Vršiča. Pri rekreativcih je prvenstvo štelo tudi za naslov Osvajalec gorskih vrhov, ki so ga osvojili tisti, kateri so v kombinaciji smučarskega teka in kolesarjenja dosegli vrh Vršiča.

Obenem je na isti progi potekalo tudi mednarodno kolesarsko tekmovanje. Tekmovali so veterani in ženske. Med veterani A je bila konkurenca zelo močna. Zmagovalec Slamanig Friedrry (Salbachter) je dosegel izreden čas, to je 39.03 minut, za kar je prejel tudi posebno nagrado — Elanove smuči. Med tuje tekmovalce so se v boju za prva deseta mesta uvrstili tudi štirje domači kolesarji: Razboršek Herman, Hafner Jože, Hvasti Franc in Frelih Miha.

REZULTATI: Ženske A: 1. Fornezzi Pika (Rog-Franek), 2. Kurent Marija (Kokrica), 3. Boscolo Rita (Cottur Trst), 4. Končan Andreja (Horjul), 5. Kristl Sonja (Branik), 6. Gošnik Nevenka (Novoteks). Ženske B: 1. Kokalj Marija (Rog-Franek), 2. Popovič Beba (Astra), 3. Tomšek Jožica (Rog-Franek).

Veterani A: 1. Slamanig Friedrry (Salbachter), 2. Kencha Wintried (Celovec), 3. Slamanig Gerhard (Salbachter), 4. Razboršek Herman (Branik), 5. Hafner Jože, 6. Hvasti Franc, 10. Frelih Miha (vsi Kokrica) Veterani B: 1. Švajger Metod, 2. Šircelj Marjan (oba Rog-Franek), 3. Naglič Franc (Kokrica), 4. Koppainig Valentin (Feldkirchen), 5. Dežman Lojze, 13. Česnik Drago (oba Kokrica). Veterani C: 1. Dvoršak Miro (Rog-Franek), 2. Poporat Giovani (Adria Trst), 3. Hrovat Gabrijel (Rog-Franek). Veterani D: 1. Kocbek Srečko (Branik), 2. Neubauer Henrik, 3. Škulj Ivan (oba Rog-Franek). Veterani E: 1. Bartoli Eugenio (Kotur Trst), 2. Copperl Max (Avstrija), 3. Zadel Henrik (Bled), 4. Mugerle Franc (Rog-Franek). Veterani F: 1. Žirovnik Milan (Rog-Franek), 2. Fajdiga Lojze (Branik), 3. Bratun Franc (Kokrica).

M. K.

Najbolj uspešna ekipa Balinarskega kluba Radovljica (od leve): sodnik protnik, tekmovalci Rebec, Leskovar, Humerca, Železnikar, Lenac in

Radovljiški balinarji v vrhu

Balinarski klub Radovljica je v zadnjih letih segel odlične rezultate tako na domačih kot na tujih baliniščih — Jože Rebec je večkr gorenjski prvak

RADOVLJICA — Balinarski klub Radovljica, ki je lani praznoval 15-letnico svojega obstoja, šteje 60 aktivnih članov, med katerimi so nekateri v zadnjih letih dosegli odlične rezultate tako na gorenjskih, slovenskih, državnih prvenstvih kot tudi na mednarodnih tekmovanjih. Balinarski klub, v katerega so vključeni člani vseh starosti in ki ima rekreacijske in tekmovalne ekipe, je po svoji uspešni dejavnosti lahko zgled številnim drugim klubom. A ne le po tekmovalnih dosežkih, temveč tudi zaradi aktivnosti in prostovoljnega dela, ki ga opravljajo člani kluba kadarkoli je le potrebno: še posebej pa tedaj, ko tudi sami organizirajo v Radovljici slovenska in državna prvenstva ter srečanja.

»V Jugoslaviji je okoli 300 balinarskih klubov, v Sloveniji je registriranih 130, na Gorenjskem pa so bili leta 1964 štirje klubi, danes pa jih je že 16,« pravita JOŽE REBEC, lanski gorenjski prvak v zbijanju ter nasploh eden izmed najboljših gorenjskih tekmovalcev in MARJAN BAJŽELJ, član upravnega odbora Balinarskega kluba, »balinanje postaja vedno bolj razširjeno, rekreacijski in tekmovalni šport s svojimi pravili in tudi z vedno več občinstva. Čeprav je ta šport v Italiji in Franciji daleč najbolj množičen in priljubljen, Jugoslovani na svetovnih prvenstvih dosegajo prav lepe uvrstitve. Tako so bili Jugoslovani na svetovnem prvenstvu tretji, mladinci v Nici pa celo drugi.

Radovljiški Balinarski klub ima do danes okoli 90 pokalov in nagrad, člani se redno udeležujejo vseh tekmovanj, nastopajo ekipno, v dvojicah in posamezno. Klub navezuje redne in prijateljske stike z zamejci iz Italije, ima dobre odnose z zamejskimi občinami, kjer so člani ... škega balinarskega kluba ... sprejeti. Člani zamejskih klubov ... redni gostje in tekmovalci na ... renjske in na drugih tekmovanj ... organiziramo.«

Balinarji iz Radovljice so ... renjski prvaki v vseh disciplinah, ... publiškem prvenstvu so bili trikrat ... na državnih prvenstvih pa med prvimi. Letos so bili na gorenjskem ... stvu v vseh panogah drugi, med ... venskimi klubi so na četrtem ... državnem prvenstvu v Tivatu ... ekipno na desetem mestu. Najboljši ... mezniki so Rebec, Humerca, ... Železnikar, ki so bili uspešni ... narodnem turnirju v Italiji, ... prvi, na jeseniškem turnirju so bili ... za Pokal Gorenjske prvi.

Balinarski klub, ki mu ... kulturna skupnost namenja ... potrebnih sredstev, ostalo pa ... s prispevki delovnih ... opravijo delo večinoma sami, ... lektiv, ki si složno in marljivo ... čimveče uspehe. Tako Niko ... predsednik kluba in prizadevni ... tajnik Franjo Praprotnik ... skrbijo za stalen napredek ... aktivnost in uspehi so na dlani ... je prav zaradi aktivnosti sedaj ... zaradi njihovih uspehov vedno ... s pomočjo občinskega ... in komisije za šport, ki vključuje ... dikalne igre tudi balinanje. ... torej tega zanimiva športa, ... Radovljici v zadnjih letih ... litetni vrh in ugled.

Kvalifikacija za vstop v I. zvezno ligo

Triglav navdušil v Splitu

SPLIT — Vaterpolski klub Mornar je bil v bazenu Jadrana v Splitu organizator kvalifikacijskih tekem za vstop v prvo zvezno vaterpolsko ligo A. Za dve izpraznini mesti so se potegovali prvaki medrepubliških lig vzhod, zahod in jug. Prvaki Triglav iz Kranja, Crvena zvezda iz Beograda in Riviera iz Djenovičev so na tem turnirju pokazali, da med letom niso dosti zaostajali za našimi najboljšimi vaterpolskimi moštvi. Med temi tremi prvaki je v trodnevnih borbah največ uspeha imel kranjski Triglav, ki je premagal oba nasprotnika in si tako zagotovil mesto med najboljšimi jugoslovanskimi vaterpolskimi klubi. Uspeh Triglava je še toliko večji, saj so končno enkrat zaigrali tako kot je treba. Vsi igralci zaslužijo pohvalo, saj so se borili za vsako žogo in s svojo igro navdušili Split. Najmanj je na tem turnirju pokazala Riviera, ki je izgubila z obema nasprotnikoma. V prvo ligo so se poleg Triglavanov uvrstili tudi vaterpolisti Crvena zvezda.

PRVI PORAZ CRVENE ZVEZDE

SPLIT — Bazen Jadrana, kvalifikacije za vstop v prvo zvezno vaterpolsko ligo Triglav : Crvena zvezda 10:6 (2:2, 0:3, 4:5, 3:0), sodnika Klisović (Šibenik), Klarič (Split).

Triglav — Plavc, Kuhar 1, Jerman, Čalič 1, Švarc 1, Stariha, Švegelj 2, Krašovec 2, Z. Malavašič, M. Malavašič 1, Balderman 2.

Crvena zvezda — Novaković, Ristič 1, Benedetič, Milič 2, Sofijanič 1, Stanković, Blažević 1, Lozica, A. Blažević 1, Petrović 3, Pupovac.

V tekmi, ki ni odločala v ničemer, so bili boljši Triglavani. Začetek ni bil spodbuden za Kranjčane, saj so Beograjčani povedli že s 7:4. Toda Triglavani so se zbrali v pravem trenutku. Po vstopu Toma Baldermana v igro so Kranjčani spremenili potek igre v vodi. Bilo so zdaleč boljši nasprotnik od favorizirane Crvene zvezde. Čeprav je sodnik Klisović iz igre zaradi prekrškov metal iz vode igralce Triglava kar po tekočem traku, to ni bilo usodno za zmago. Krašovec in Balderman sta prav v teh trenutkih dajala nenadejane gole, ki so prispevali k zasluženemu uspehu. Tako so Triglavani že tretjič prvoligaši. Prvič so vaterpolisti Triglava igrali v prvi ligi leta 1970, drugič v letu 1977 in sedaj so v Splitu uspeli, da so tretjič prvoligaši.

KUHAR IN Z. MALAVAŠIČ JUNAKA TEKME

SPLIT — Bazen Jadrana, kvalifikacije za vstop v prvo zvezno vaterpolsko ligo Triglav — Riviera 10:6 (1:0, 3:3, 2:1, 4:2), sodnika Klarič (Split), Klisović (Šibenik).

Triglav — Plavc, Kuhar 3, Brinovec, Čalič 2, Švarc 1, Stariha 2, Švegelj 2, Krašovec, Z. Malavašič, M. Malavašič, Balderman.

Riviera — Damjanovič, Lozovič 1, Cvjetkovič 1, Djorotevič, Hadžarič, Odalovič 2, Fanfani 2, Marojevič 1, O. Pavlovič, Ivanovič, M. Pavlovič.

V svojem prvem nastopu so vaterpolisti Triglava uspeli v igri z Riviero. Igralci iz Djenovičev, ki so izgubili že s Crveno zvezdo, so hoteli na vsak način zmagati. Toda Triglavani so bili tokrat zdaleč boljši nasprotnik. V pravem trenutku sta zaigrala Kuhar in Zmago Malavašič. Oba sta bila tako odlična, da tudi številni prekrški Riviere niso pomagali, da ne bi oba igrala v veliki formi. Čeprav Zmago Malavašič ni za to sezono treniral s polno močjo je bil vseeno junak tekme. Za zmago so zaslužni tudi ostali, ki so bili v vodi. Kranjčani so si to zmago zaslužili v tretji in četrti četrtini. V teh dveh so popolnoma nadigrali nasprotnika.

D. Humer

Avtomoto šport

Pintar dvakrat drugi

Končno se je začelo tudi letošnje državno prvenstvo v motociklizmu. Preteklo nedeljo je bila namreč na dirkališču Beranovac v Kraljevu pred okoli 20.000 gledalci prva dirka za državno prvenstvo. V razredu do 125 ccm je nastopil tudi Kranjčan Janez Pintar, ki je po velikem boju s Pavličem in Ljeljakom zasedel tretje mesto, zmagal pa je Pavlič.

To nedeljo pa je bila na sporedu že druga dirka za državno prvenstvo na dirkališču Glavica v Slavonski Požegi. Janez Pintar (AMD Kranj) je tudi tokrat zaostal za svojima največjima tekmecema Pavličem in Ljeljakom in se je uvrstil na tretje mesto. V razredu do 250 ccm pa je z zmago prijetno presenetil Domžalčan Janežič.

Po dveh dirkah za državno prvenstvo je Janez Pintar na tretjem mestu, vodi pa Pavlič pred Ljeljakom. Naslednja dirka bo že v nedeljo, 7. septembra, v Beogradu.

-5fp

HOKEJISTI TRIGLAVA BODO ZBOROVALI

KRANJ — V četrtek, 11. septembra, bodo imeli redno skupščino člani hokejskega kluba Triglav iz Kranja. Na tej skupščini, ki bo ob 18. uri v prostorih skupščine občine Kranj, bodo pregledali dosedajno delo in sprejeli smernice za naprej.

Na to skupščino so vabljeni vsi člani HK Triglav in ljubitelji hokeja.

-dh

Jubilej AMD Šenčur — *AMD Šenčur, ki je s 885 člani in razvejano dejavnostjo med najaktivnejšimi turističnimi družbenimi organizacijami v občini, je v nedeljo proslavilo 30. obletnico delovanja. Ob tej priložnosti so pripredili razstavo o dejavnosti društva, paradno vožnjo in slovesnost, na kateri je Pavle Draksler orisal dejavnost društva. Avtomoto zveza Slovenije je podelila društvu zlato plaketo, priznanj pa so bili deležni tudi številni dolgoletni člani in aktivisti AMD Šenčur. (jk) — Foto: F. Perdan*

Veslanje

Dvojni uspeh blejskih četvercev

SPLIT — Letošnje državno mladinsko prvenstvo v veslanju v Kaštelskem zalivu blizu Splita se je zelo uspešno končalo za četverec s krmarjem in za četverec brez krmarja veslaškega kluba Bled. Med najboljšimi veslaškami mladinskimi posadkami sta bila blejska četverca prva.

To je po nekaj letih spet pravi veslaški praznik za mlade veslače z Bleda. Že ti dve prvi mesti njihovih četvercev je dober razlog, da lahko optimistično pričakujemo še večje uspehe blejskega veslanja.

V četvercu s krmarjem so za Blejčane državni mladinski naslov osvojili Ferčej, Bratuša, Krašovec, Prešeren in Kovač, v četvercu brez krmarja pa so novi državni prvaki Ferčej, Bratuša, Krašovec in Prešeren. Prvi mesti Blejčanov njihove veslače uvrščajo med najuspešnejše klube v državi. Ugodne vesti se lahko nadejamo, ko bodo Blejčani veslali za članske državne naslove.

-db

V Naklem tek od spomenika do spomenika

NAKLO — TVD Partizan Naklo bo tudi letos pripravil tretji tek od spomenika do spomenika. Ta politično-športna tekaška prireditev bo v soboto, 13. septembra s startom ob 16.30. Ta, že tretji tek bo v spomin na herojsko bitko trinajsterice partizanov v okrogelski jami pred osemintridesetimi leti in v počastitev zlatega jubileja TVD Partizana Naklo.

Prvi rekreacijski tek so Naklanci organizirali pred dvema letoma. Takrat se je tega teka udeležilo nad sto tekačev, lani jih je nastopilo že nad dvesto, v soboto pa pričakujejo še večjo udeležbo. Tekmovalna proga je namreč speljana tako, da je prirejena vsem starostnim skupinam. Dolga je od 1000 do 4500 metrov.

Proga je speljana mimo spomenika ustanovitve prve kranjske čete na Cegelnici, mimo drugega, ki je na rojstni hiši narodne herojke Pavle Mede-Katarine, mimo spomenika padlim borcem Kokrškega odreda v Strahinju in mimo spomen... borcev in talcev iz NOB v Nakl...

Start in cilj bo na nogometne... Naklem. Pravico nastopa ima... društev in organizacij, učenci ... skih športnih društev, delovn... cij na področju Nakla in tudi v... leženci iz Slovenije. Predvsem ... Partizan Naklo vabi vse krajan... čane. Tekmovanje je posamič... števno. Mlajši pionirji in pi... tekli na 1000 metrov, starejši ... pionirke na 2500 m, mlajši ... mladinke imajo 3000 metrov ... isto dolžino proge imajo tudi ... dinci, mladinke ter članice ... najst let in veteranke nad 3... mlajši in starejši člani ter pri... in milice bodo tekli na 4500 m ...

Prijave sprejema TVD Part... vsi pa se boste lahko prijavili ... pol ure pred startom.

Gorenjci v ligaških tekmovan...

KRANJ — V drugem kolu letošnjih republiških tekmovanj v nogometu in rokometu so Gorenjci tokrat iztržili več kot smo se nadejali. V nogometni slovenski ligi je kranjski Triglav izgubil s Šmartnom, v zahodni ligi pa so Jeseničani remizirali v gosteh. V rokometni moški in ženski ligi so Ločani že drugič uspeli na gostovanju. Tržičani so izgubili v Veliki Nedelji, rokometašice Preddvora so dobile dvoboj na domačem terenu. Dekleta Alplesa so igrale četrtfinalno tekmo v Beogradu. To tekmo so rokometašice Alplesa izgubile.

NOGOMET — Drugo kolo v slovenski ligi kranjskemu Triglavu ni prineslo uspeha. Gostovali so v Šmartnem ob Paki in izgubili z domačim ligašem. Strelec edinega zadetka za Kranjčane je bil Bradaško. Tudi Jeseničani so gostovali. Iz Bele Krajine so se vrnili s točko.

Izida — Šmartno : Triglav 3:1 (0:1), Železničar : Ilirija 4:0 (2:0), Mura : Lendava 5:1 (1:0), Koper : Vozila 2:0 (0:0), Rudar : Izola 1:3 (0:2), Slovan : Kladivar 2:2 (2:0), Bela krajina : Jesenice 0:0.

ROKOMET — Rokometašice Alplesa niso uspele v četrtfinalni tekmi za jugoslovanski pokal. V Beogradu so izgubile z Radničkim. V slovenski moški ligi so Ločani tudi v drugem kolu na gostovanju dobili. Tokrat so v Mariboru premagali domači Branik. Tudi Tržičani so gostovali. V Veliki Nedelji so bili domačini boljši nasprotnik od Peka. V ženski ligi so Preddvorčanke po boljši igri odpravile na svojem igrišču igralke iz Šentjerneja.

Izidi — Branik : Jelovica 19:24 (9:13), Velika Nedelja : Peko 28:24 (15:12), Preddvor : Šentjernej 16:12 (8:4).

HOKEJ — V svojem drugem nastopu za karavanški hokejski pokal so Jeseničani tokrat gostili ljubljansko Olimpijo. V enakovrednem srečanju sta se moštvi razšli z remijem.

Izid — Jesenice : Olimpija ... 1:2).

ŠAH — Na Bledu šahisti ... zvezni ligi-zahod. V prvih ... bili šahisti Murke iz Lesc ... premagali Mornarja in šahisti ...

Izidi — Mornar-Monter : ... Murka : Šisak 5,5:1,5 (3).

PLAVANJE — Na mednarod... nem prvenstvu v maratonu ... Darjan Petrič v Starigradu ... mesto, medtem ko je bil Trig... Globočnik deseti.

PD KR... vabi

1. na planinsko turo na ... visoki vrh poti prija... dežel Reisshofel, ko se ... Šmohorjem v Ziljski ...

   Odhod izpred hotela ... boto, 13. septembra, ... Prijave sprejema PD ... roška 27, do zasedbe ... oziroma do 11. septem...

2. Na planinsko slovesnost ... vu planincev v Vrata ... sedla Luknja. Odhod ... som v nedeljo, 14. ... ob 6. uri izpred hotela ...

Trobec se ne spominja

Na osem let zapora je senat petorice Temeljnega sodišča v Kranju obsodil Metoda Trobca za tri kazniva dejanja: rop, hudo telesno poškodbo in veliko tatvino

Temnolas, blede polti in z nasmeškom je stopil včeraj dopoldne 32-letni Metod Trobec, po poklicu priučeni klepar, iz Rovta pri Polhovem gradcu pred senat kranjskega temeljnega sodišča. Obtožnica mu je očitala, da je pred dobrim letom, točneje 5. avgusta lani, na cesti med Britofom in Šenčurjem oropal nemškega državljana Hermana Lampenaua, ki se je mudil v Sloveniji kot turist. Vrgel ga je iz avtomobila in pretepl, mu pri tem zlomil ključnico in in prizadejal še druge poškodbe. Iz zadnjega hlačnega žepa pa mu je iztrgal denarnico s 200 markami in 1900 din. Prizor je videl z daljave kakih 200 metrov Pavle Arsenovski, vendar pa je bil predaleč, da bi lahko posredoval takoj. Moški v rdečem avtomobilu se je namreč prej odpeljal, poškodovanega Lampenauerja pa je pustil ležati. Ranjenemu je pomagal Arsenovski do telefona, od koder sta poklicala miličnike.

Trobec o tem ropu ni vedel ničesar, vsaj tako je izjavil, ko ga je predsednik senata povprašal, kaj ve povedati. Trobec je dejal, da niti ne ve, če je to on sam, kaj šele, da bi se spominjal, kaj je delal. Podoben zagovor je imel Trobec pripravljen tudi za ostali dve kaznivi dejanji – namreč hujšo telesno poškodbo,

Metod Trobec, 32 let, je bil včeraj obsojen zaradi kaznivih dejanj, ki jih je lani avgusta zagrešil nad nemškim turistom. V kratkem pa bo moral ponovno pred sodnike za še mnogo hujša dejanja. Foto: KUM

ki jo je prizadejal Lampenau in pa za veliko tatvino: Trobec in Lampenau sta se namreč srečala že nekaj dni poprej v Ljubljani, od koder ga je Trobec odpeljal v Medno v gostilno Cirman, kjer naj bi Nemec poiskal prenočišče. Trobec pa se je s pretvezo, da gre telefonirat, umaknil, sedel v avtomobil, kjer je imel Lampenauer svoj kovček, in odpeljal. Tako je bil Nemec ob prtljago, čez kak teden, ko sta se slučajno srečala v Kranju, pa še ob denarnico in to na posebno brutalen način.

Trobec je svoj zagovor zgradil na trditvi, da se ničesar ne spominja, če pa je že kaj storil, pa tega ni zavestno. V času dejanja, Trobca so odkrili še isti dan, je sicer tudi nekaj pil, vendar pa Trobec svojo izgubo spomina ne pripisuje alkoholu. Trdi namreč, da po zdravljenju z elektrošoki v letu 1974, ko je zaradi nenormalnih reakcij na zapor moral na zdravljenje v psihiatrično bolnišnico v Polju, ni več isti, da se mu je spremenila duševnost in podobno.

Vendar pa sodišče ni sprejelo takega stališča obrambe; sodni izvedenec prim. dr. Vinek Zlatko v svojem izvedniškem mnenju zanika, da bi na Trobcu bilo opaziti znake poškodbe osebnosti zaradi poprejšnjega zdravljenja. Trobec sicer je psihopat, vendar pa je sodišče sprejelo izvedensko mnenje – Trobec je bil na posebnem opazovanju dva meseca v Zagrebu – da je bil v času storjenih kaznivih dejanj prišteven in da se je torej zavedal svojih dejanj. Za vsa tri dejanja je bila namreč potrebna tudi spretnost, premišljeno je ravnal, ko je zaupljivega nemškega turista brez prtljage pustil v gostilni in kasneje s pretvezo, da gresta kovček iskat na Trobčev dom, zapeljal na odmaknjen kraj in ga tam oropal. Če bi se ne zavedal, kdo je, prav gotovo takšnega premišljenega ravnanja ni bil zmožen. Spreminjal pa je tudi zagovor, ki ga je pred letom povedal preiskovalnemu sodniku.

Sodišče je torej Trobca spoznalo za krivega vseh treh očitanih mu dejanj: za kaznivo dejanje ropa mu je izreklo 6 let zapora, za hude telesne poškodbe 1 leto zapora, in za veliko tatvino 2 leti zapora, enotna kazen pa se glasi 8 let zapora. Obenem je Trobcu, ki že več kot leto dni sedi v preiskovalnem priporu, sodišče pripor tudi podaljšalo. Tu bo Trobec počakal tudi na začetek obravnave za vrsto hujših kaznivih dejanj: zagovarjati se bo namreč moral za umore petih žensk, katere je – po obtožbi zadavil in nato sežgal ostanke v krušni peči svoje hiše v Dolenji vasi nad Polhovim Gradcem.

L. M.

NESREČE

NEZGODA PRI ZAVIJANJU

Kranj – Na regionalni cesti v Sr. Bitnjah se je v petek, 5. septembra, nekaj pred 7. uro zjutraj pripetila prometna nezgoda pri zavijanju v levo. Voznik osebnega avtomobila Pavel Križnar (roj. 1938) iz Kranja je peljal proti Škofji Loki in v Sr. Bitnjah zavijal v levo. Prav tedaj ga je že prehiteval voznik motornega kolesa Boštjan Bergles (roj. 1962) iz Škofje Loke. Motorist je zato trčil v avtomobil, od tu pa ga je odbilo s ceste. Ranjenega so prepeljali v Klinični center.

ZAVORE NISO DELOVALE

Kranj – Na Smledniški cesti se je v petek, 5. septembra, ob 15.30 pripetila prometna nezgoda. Stojan Berič (roj. 1936) iz Sp. Bitenj se je na kolesu peljal od Čirč proti Kranju. Ko je med vožnjo zaviral, mu zavore niso delovale, tako da je zapeljal v levo in trčil v osebni avtomobil, ki ga je vozil Jenko Valentin iz Kranja. Ranjenega Beriča so prepeljali k zdravniku.

OKVARJENE ZAVORE

Škofja Loka – V soboto, 6. septembra, nekaj pred 12. uro se je na lokalni cesti v Racovniku pri Železnikih pripetila prometna nezgoda. Roman Šturm, star 13 let, se je s kolesom zapeljal od trgovine Železnina na cesto, po kateri je prav tedaj pripeljal voznik osebnega avtomobila Janez Kofler iz Železnikov. Kolesar je sicer zaviral, vendar pa so bile zavore okvarjene, tako da je kolo trčilo v avtomobil. Ranjenega so prepeljali k zdravniku.

AVTO PADEL POD CESTO

Kranj – V soboto, 6. septembra, okoli 22. ure se je na lokalni cesti med Čepuljami in Planico pripetila prometna nezgoda zaradi neprimerne hitrosti. Voznica osebnega avtomobila Aleksandra Drljača (rojena 1960) je v ostrem levem ovinku pri Planici zaradi neprimerne hitrosti zapeljala v desno s ceste, tako da se je avtomobil nekajkrat prevrnil po pobočju. Voznica je bila v nesreči le laže ranjena, škode na avtomobilu pa je za 50.000 din.

L. M.

Smrt alpinistke

KRANJSKA GORA – V soboto, 6. septembra, se je v popoldanskih urah v Tamarju, v ostenju Šita, zgodila gorska nesreča.

Znana alpinista Andrej Štremfelj iz Kranja in Barbka Perčič iz Kranja sta plezala v prvenstveni smeri ostenja Šit. Med prečkanjem v steni je Perčičeva kot druga v navezi nenadoma zdrknila čez previs in prosto obvisela na vrvi, približno osem metrov pod previsom. Soplezalec Andrej Štremfelj jo je poskušal potegniti k sebi, vendar mu zaradi drsenja vrvi ni uspelo in je začel klicati na pomoč. Klice je prvi slišal avstrijski državljan Hans Dorn, ki je o tem obvestil oskrbnika v Tamarju.

Takoj so organizirali reševalno akcijo. Že ob 17. uri je pet alpinistov prišlo do kraja nesreče, a so Perčičevo našli že mrtvo. Zaradi noči so akcijo morali prekiniti in z njo so nadaljevali zjutraj, ko so ponesrečenko prinesli v dolino. V akciji so sodelovali gorski reševalci iz Kranjske gore in Rateč ter pet vojakov iz ljubljanskega armadnega območja, ki so se tod mudili na tečaju. Po mnenju zdravnika je smrt nastopila zaradi neprekrvavljenosti ledvic, ki je močno stiskal plezalni pas, na katerem je ponesrečenka visela.

Padel po melišču

V četrtek, 4. septembra, popoldne je okoli sto metrov pod vrhom Razorja spodrsnilo Erichu Wimmerju (roj. 1917), avstrijskemu državljanu. Planincu je zdrsnilo, nato pa je nekaj metrov drsel po melišču. Pri tem si je poškodoval levo nogo v gležnju. Dva prijatelja sta mu sicer pomagala nadaljevati pot, vendar pa je po štirih urah noga tako otekla, da je omagal. Ker se je v bližini pripetila še ena gorska nesreča, v kateri je sodeloval helikopter, so ponesrečenega avstrijskega planinca naslednji dan s helikopterjem prenesli v Trento.

Vlom v avto

JESENICE – V petek, 5. septembra, pozno zvečer je neznanec vlomil v osebni avtomobil nemške registracije in ga nato tudi odpeljal. Patrola milice je omenjeni avtomobil srečala prav tedaj, ko je vozil od Vrat v Mojstrano. Voznik je takoj pospešil, da bi pobegnil miličnikom, vendar pa ga je zaradi prevelike hitrosti na Triglavski cesti v Mojstrani zaneslo s ceste; voznik je pobegnil, avto pa pustil pod cesto. Kasneje so pobeglega voznika miličniki jeseniške postaje milice našli spečega doma v Mojstrani. Odpeljali so ga na odvzem krvi. Na kraju, kjer je Petar Markovič (roj. 1960) vlomil v avtomobil, so našli večji kamen, s katerim je razbil steklo na avtomobilu, v avtomobilu pa tudi večji kuhinjski nož, s katerim je prerezal žice v avtomobilu.

Huda telesna poškodba

V soboto, 6. septembra, je okoli 21. ure 35-letna Helena Zupanc z Ravnice v Radovljici s steklenico hudo telesno poškodovala 35-letnega Martina Podlipnika z Ravnice v Radovljici.

Martin Podlipnik je vinjen prišel v hišo Zupančeve in se z njo začel prepirati. Med prepirom jo je porinil, da je padla iz pritličja v klet. Za tem je Zupančeva vzela prazno litrsko steklenico in jo vrgla Podlipniku v glavo in ga s tem hudo telesno poškodovala. Nezavestnega so ga z reševalnim avtomobilom prepeljali v jeseniško bolnico, od tu pa na očesno kliniko v Ljubljano.

Nenadna smrt

V nedeljo, 7. septembra, okoli 14. ure se je po turistični poti z Mojstrovke vračal proti Vršiču Anton Tomše (roj. 1915) iz Radovljice. Okoli 150 m pod Mojstrovko mu je nenadoma postalo slabo. Mimoidoči so mu nudili prvo pomoč, vendar pa je Tomše umrl še pred prihodom zdravnika, ki so ga pripeljali s helikopterjem. Lahko je le ugotovil, da je pokojni umrl zaradi srčnega infarkta.

Pogorelo gospodarsko poslopje

Šenčur – V soboto, 6. septembra, popoldne je zagorelo na gospodarskem poslopju Franca Sajovca v Srednji vasi pri Šenčurju. Pogorelo je ostrešje, okoli 50 ton sena in nekaj ton krompirja. Škoda je velika. Vzrok požara še ni znan, domnevajo pa, da bi se lahko vžgalo zaradi iskrenja kovinske cevi slamoreznice, ki je udarila v kamen; pred požarom sta namreč Sajevčeva sinova delala s slamoreznico.

Gasilci Zabreznice – zmagovalci

V Glasu 12. avgusta smo pomotoma pri besedilu Gasilci Zabreznice – zmagovalci objavili desetino gasilcev iz Smokuča. Avtor Branko Blenkuš nam je poslal drugo sliko in se gasilcem opravičuje za neljubo napako. Objavljamo sliko članske desetine Gasilskega društva Zabreznica, ki je 3. avgusta s 53,4 točke na tekmovanju treh dežel osvojila prvo mesto. Njen čas pri vodni vaje je bil 48,4, pet točk je bilo dosojenih za manjšo napako. Pisec ni imel najmanjšega namena zmanjševati vrednost doseženega prvega mesta, pač pa je želel pohvaliti tudi sodelovanje drugih. Tako tudi nastop gasilcev iz Smokuča, ki so vajo od začetka brizganja po neuradnem merjenju časa opravili najhitreje, niso pa dobili vode zaradi pomanjkljivega spenjanja sesalne cevi. Za odpetje sesalne cevi ne vemo, zato smo mnenja, da bi bilo bolje, če v prvem sestavku ne bi omenili besedice »smola« in da bi tudi beseda »najboljši« lahko izostala.

Avtor Branko Blenkuš se tako opravičuje gasilcem v Zabreznici in jim želi veliko uspehov v prihodnje.

Gasilci iz Zabreznice ...

NENAVADNA SKAKAČEVA MOČ

59

Diagram 110

1. Sg5:!! Dg5:

Ni dosti bolje 1. ... Le3 2. Tae1 Tae8 3. Sge4 Le6 4. Dd1! in beli dobi.

2. Se4

Sedaj se pokaže nenavadna moč centraliziranega skakača v sodelovanju s težkimi figurami.

2. ...	Le6
3. Dc3	De3
4. Sf6+	Kg7
5. Se8++!	

Črni se je vdal, saj se matu ne more izogniti, 5. ... Kh6 6. Df6+ Kh5 7. Sg7+ Kg4 8. h3+ Kg3 9. Sh5 mat.

KLJUČ DO KRALJEVE POSTOJANKE

Pomembna skrb šahista je varno zakloniti svojega kralja in ga zaščititi pred nasprotnikovimi figurami. Najpogosteje to dosežemo z rokado in včasih rokadni položaj še okrepimo s fianketiranjem kraljevega lovca.

Položaj na diagramu 111 je iz partije KARPOV – KORČNOJ (Moskva, 1974). Vidimo, da je beli uspel izločiti iz igre fianketiranega črnega lovca, z žrtvijo kmetov pa je omogočil svojim težkim figuram neposreden napad na kraljevem krilu. Vendar pa je pozicija črnega kralja na videz varna in čvrsta. Edino šibko točko, kmeta h7 namreč odločno ščiti skakač na polju f6.

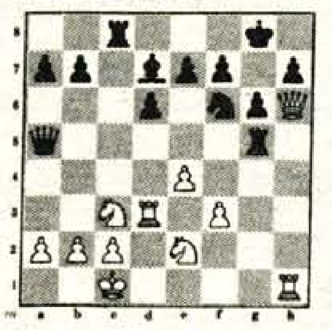

Diagram 111

Osnovna naloga belega je izločiti nasprotnikovega skakača ali ga vsaj izvabiti z njegovega mesta. Na voljo ima dve možnosti, npr. 1. Sd5 Td5: 2. Td5: Da2: in beli je prepočasen z napadom. Karpov se je odločil za drugo možnost, ki vključuje vmesno potezo.

1. Td5!	Td5:
2. Sd5:	

Beli je ohranil oba skakača, ki mu lahko koristita s svojimi skoki na utrdbo nasprotnikovega kralja.

2. ...	Te8
3. Sef4!	Lc6
4. e5!!	

Sedaj se črni položaj razpre. Glavni namen poteze je odpreti linijo e svoji trdnjavi in zapreti peto vrsto nasprotnikovi dami. Na 4. Sf6:+ ef6: 5. Sh5 bi črni namreč odgovoril Dh5:. Po 6. Th5: gh5: 7. Df6: ima sicer beli boljše možnosti, vendar konec igre še ni blizu.

Dr. Srdjan Bardek (Nadaljevanje v naslednji številki)

Čepraw hotela Evropa v Kranju že nekaj let ni več in so sobe spremenili v bolj potrebne pisarne, napis na vrhu stavbe še spominja na »dobre stare čase«. Morda pa bo nekoč spet prišel prav? (H. A.) – Foto: F. Perdan

KOGP KRANJ

Komunalno, obrtno in gradbeno podjetje n. sol. o.
TOZD Opekarne b. o.
Kranj, Pševska 18

objavlja prosta dela in naloge v PE Stražišče

voznika tovornjaka s prikolico

Pogoji: poklicni voznik motornih vozil C in E kategorije in 1 leto delovnih izkušenj.

Posebni pogoji: predhodni preizkus znanja vozniških sposobnosti.

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo vloge na naslov KOGP Kranj, Komisija za delovna razmerja TOZD opekarne, ali se osebno zglasijo v kadrovskem oddelku v Kranju, Mirka Vadnova 1. Rok za prijavo je 8 dni po objavi razpisa.

Šolski center
Radovljica
Gorenjska cesta 13

sprejema

prijave za

Hotelsko fakulteto Opatija – dislocirani oddelek Bled – gostinsko turistična smer, usmeritev hotelirstvo še do 25. 9. 1980.

Pogoji za vpis:

– končana srednja šola

Študij na I. stopnji traja 2 leti. Vpis z zahtevnimi dokumenti bo 3. in 4. oktobra 1980 v Gostinski šoli na Bledu, Prešernova 32.

VGP VODNOGOSPODARSKO PODJETJE KRA
Mirka Vadnova 5

Na podlagi določil Zakona o pogojih za prodajo st novanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini (U list SRS, št. 13/74) in sklepa delavskega sveta z d 30. maja 1979

objavlja javni natečaj z zbiranjem pismenih ponudb

za prodajo trisobnega stanovanja v bloku v Kranj Valjavčeva 7, I. nadstropje, v izmeri 70,80 kv. metr ki je last delovne organizacije.

Izklicna cena za navedeno nepremičnino je 548.576 din.

Stanovanje je zasedeno in ima imetnik stanovanjske pravice predno pravico.

Pogoji prodaje:
Interesenti morajo ob predložitvi pismene ponudbe, pri blagajni V Kranj, ul. Mirka Vadnova 5, plačati kavcijo v višini 5 odstotne izkl cene stanovanja.

O izbiri najugodnejšega ponudnika bo sklepala komisija za stanov ske zadeve delovne organizacije.
Z izbranim ponudnikom bo sklenjena kupoprodajna pogodba. Ose polog kupca pri prodaji stanovanja mora znašati najmanj 25 odstot od izklicne cene in mora biti plačan ob sklenitvi pogodbe. Ostani klicne cene mora kupec plačati v 15 letih z 2 odstotno mero.

Rok za zbiranje pismenih ponudb je 15 dni po objavi natečaja. Pon be se pošljejo na naslov Vodnogospodarsko podjetje Kranj, ulica M Vadnova 5, in sicer v zaprti ovojnici z oznako Natečaj za prodajo novanja.

Podrobnejše informacije daje splošna služba pri VGP Kranj.

ZAVOD MATEVŽA LANGUSA p. o.
KAMNA GORICA

daje na licitacijo naslednja rabljena osnovna sredstva

peči na trda goriva in razne omare

Licitacija bo v naslednjih dneh:
- 10. 9. 1980 za družbeni sektor, in sicer od 7.–9. ure v zavodu v Kamni gorici in od 10.–12. ure na stari OŠ s prilagojenim programom v Radovljici, Gorenjska cesta 16,
- 11. 9. 1980 za delavce zavoda, in sicer od 7.–9. ure v zavodu v Kamni gorici in od 10.–12. ure na stari OŠ s prilagojenim programom v Radovljici, Gorenjska cesta 16,
- 12. 9. 1980 za ostale kupce in sicer od 7.–9. ure v zavodu v Kamni gorici in od 10.–12. ure na stari OŠ s prilagojenim programom v Radovljici, Gorenjska cesta 16.

Osnovna šola
Josip Broz Tito
Predoslje

Komisija za medsebojna delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

učitelja razrednega pouka

za določen čas – nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom.

Nastop službe oktober 1980. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Industrijski kombinat
PLANIKA
Kranj

objavlja za potrebe DSSS naslednja prosta dela in naloge

1. rezkanje – zahtevno
2. graviranje
3. opravljanje orodjarskih del – zahtev

Pogoji:
pod 1.: 3-letna srednja strokovna izobrazba strojne smeri in 3 leta delovnih izkušenj,
poskusno delo traja 3 mesece;
pod 2.: 3-letna srednja strokovna izobrazba strojne smeri in 3 leta delovnih izkušenj,
poskusno delo traja 3 mesece;
pod 3.: 3-letna srednja strokovna izobrazba strojne smeri in 3 leta delovnih izkušenj,
poskusno delo traja 3 mesece.

Pismene ponudbe sprejema kadrovski oddelek kombinata Pla Kranj, Savska loka 21 v 15 dneh po objavi. O izvidu izbire bodo k dati obveščeni v 30 dneh od poteka roka za vložitev prijave.

GZC
Gorenjska lekarna Kranj
JLA 8

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

blagajnika
v lekarni Kranj

Pogoji: končana poklicna šola trgovske smeri ali končana nižja administrativna šola

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Delo je v turnusu. Poskusna doba traja 2 meseca.

Prošnje s krajšim življenjepisom pošljite v 15 dneh po objavi komisiji za delovna razmerja GZC Gorenjska lekarna Kranj, Cesta JLA 8.

KOGP KRANJ

KOMUNALNO, OBRTNO IN GRADBENO PODJETJE
z n. sol. o.
TOZD GRADNJE b. o.

Na podlagi sklepa delavskega sveta TOZD Gradnje razpisujemo licitacijo za prodajo

avta kombi
Zastava 430 K lux

leto izdelave 1976, vozen, po začetni ceni 20.000 din.

Licitacija bo v soboto, 13. 9. 1980, ob 8 uri v prostorih PE Gramoznica v Struževem.

Ogled možen 12. 9. 1980 od 6. do 14. ure v PE Gramoznica Struževo ali pred pričetkom licitacije.

Kandidati morajo pred pričetkom licitacije položiti 10 odstotno varščino od vrednosti začetne cene.

IMOS Splošno gradbeno podjet Tržič
objavlja naslednja prosta dela in naloge:

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

I. ZA GRADBENO OPERATIVO:
– **8 ZIDARJEV**
Pogoji za sprejem:
zaključena poklicna gradbena šola in dve leti delovn kušenj ali opravljen tečaj za KV zidarje in tri leta del izkušenj

II. ZA DELAVSKO NASELJE:
– **ČISTILKO**
Pogoji za sprejem:
nedokončana osnovna šola in starost nad 18 let

Delovno razmerje za vsa prosta dela in naloge se sklene za nedo čas s polnim delovnim časom in posebnim pogojem poskusnega Nastop dela je možen takoj.

Kandidatom nudimo nastanitev in prehrano v samskem domu de organizacije.

Pismene prijave naj kandidati pošljejo v 15 dneh po ob oglasa na naslov: IMOS Splošno gradbeno podjetje Tr Blejska cesta 8 – splošni sektor, kjer dobijo tudi vse inform cije.

Iskra
Industrija za telekomunikacije elektroniko in elektromehaniko Kranj, n. sol. o.

Komisija za delovna razmerja TOZD VZDRŽEVANJE objavlja naslednja prosta dela in naloge

1. kvalificiranega električarja – jaki tok

za upravljanje stikalnih naprav

Pogoji: končana poklicna šola,
4-letne ustrezne delovne izkušnje,
2-mesečno poskusno delo

2. rezkalca

za dela na rezkalnem stroju

Pogoji: končana poklicna šola,
4-letne ustrezne delovne izkušnje,
2-mesečno poskusno delo

3. elektrotehnika – šibki tok (smer elektronika)

za **dela pri vzdrževanju in popravilih elektronskih naprav**

Pogoji: 4-letna srednja šola – izobrazba elektrotehniške smeri – šibki tok,
ustrezne delovne izkušnje so zaželene,
3-mesečno poskusno delo

Kandidati naj pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov Iskra Elektromehanika Kranj, Kadrovska služba, Savska loka 4, 64000 Kranj, s pripisom za TOZD Vzdrževanje.

Osnovna šola

PLANINA Kranj

razpisuje dela in naloge

– **KUHINJSKE POMOČNICE**
Pogoj: – PK
– **2 KUHINJSKIH POMOČNIC**
Pogoj: – NK
– **4 SNAŽILK**

Pogoj: – končana osnovna šola

Prijave z dokazili o strokovnosti pošljite v 15 dneh po razpisu na naslov Osnovna šola Planina Kranj, Ulica Tončka Dežmana 1. Stanovanj ni.

Najraje je bila v gorah, v stenah. Ljubila jih je z vsem srcem, a ljubezen so ji vrnile s smrtjo.

Alpinistka

BARBARA PERČIČ

je za vedno odšla od nas

Planinsko društvo Kranj

MALI OGLASI — telefon 23-341

PRODAM

Prodam enoosno PRIKOLICO. Ogled vsak dan. Legat Srečko, Zabreznica 5/a, Žirovnica 7163

Prodam traktorsko KABINO za fergusona 540. Voklo 12, Šenčur 7179

Zaradi nakupa pohištva, prodam 1 leto star TELEVIZOR gorenje topaz. Telefon 21-616 7184

Vsakoletna razprodaja eno leto starih KOKOŠI od 6. do 20. septembra, vsak dan od 15. ure dalje pri Pavlinu, Pivka 45, Naklo 7252

Prodam črnobel TELEVIZOR ambasador 61, Bergant, Lenart 2, Selca nad Škofjo Loko 7272

Prodam lesen ZIDARSKI ODER (9 plohi, 2 kv. m) in TOMOS 4 KM, kratka os. Kosi Milan, Jenkova ul. 10, Kranj, tel. 21-090 7275

Prodam večjo količino BUTAR, Praproše 1, Podnart 7385

Po stari ceni prodam novo 4-taktno (motor briggs stratton) vrtno motorno KOSILNICO norlett. Telefon 49-030 popoldan 7386

Prodam smrekove PUNTE, Lahovče 2, Cerklje 7387

Prodam stenske KUHINJSKE ELEMENTE, POMIVALNO MIZO, električni štedilnik in ŠTEDILNIK na trda goriva in drugo, Jakara, Gosposvetska 11, Kranj pri Zdravstvenem domu 7388

Prodam GARAŽO na Planini v Kranju in CAMP PRIKOLICO IMV 450, v zameno vzamem tudi gradbeni material, Grgorinič Romano, Kranj, C. 1. maja 63, tel. 21-382 popoldan 7389

Prodam nov odprt KANU — dvosed. Ogled vsak dan od 15. ure dalje pri Trelcu Cveto, Staneta Žagarja 21, Radovljica 7390

Prodam 2000 kosov STREŠNE in 150 kosov BETONSKE OPEKE, Gosar Miran, Šutna 7, Žabnica 7399

Prodam PEČ za centralno kurjavo KTK, 38.000 kal. Naslov v oglasnem oddelku. 7400

Prodam STREŠNO OPEKO iz cementa, dimenzija 42 × 34, Bitenc Lidija, Ješkova 4, Kranj 7401

Prodam ŠTEDILNIK (2 plin, 4 elektrika) PISALNO MIZO s stolom, kuhinjsko MIZO s 4 stoli, OTROŠKO KOLO (3—5 let), Vončina, Kranj, Partizanska 25 7402

Ugodno prodam (skupaj) RADIO Hi-fi EI HSR-48 in GRAMOFON RIZ TOSCA 10 z zvočnikoma RIZ elac (7000), Igor Janhuba, Goriče 17, Golnik 7403

TRAKTOR staer, 18 KM, letnik 1968, po generalni prodam, Sršen Franc, Suhadole 34, Komenda 7404

Poceni prodam starejšo OPREMO za v dnevno sobo, električni ŠTEDILNIK gorenje in nerabljeno HLADILNO SKRINJO. Informacije popoldan po tel. 24-930 7405

Prodam STISKALNICO za most z mlinom, Juhant Ludvik, Komendska dobrava 7, Komenda 7391

Prodam ROŽE fuksije, Zalog 54, Cerklje 7392

Prodam 10 kub. m drobnega presejanega PESKA za zidanje, Roblek Anton, Bašelj 15, Preddvor 7393

Prodam novo POMIVALNO MIZO (desna korita, levi odcejalnik), Avbelj Milena, Beleharjeva 28, Šenčur 7394

Prodam popolnoma ohranjen VOZ — ZAPRAVLJIVČEK, Hrastje 39, Kranj 7395

Prodam komplet POHIŠTVO za dnevno: omara, kavč, fotelji, Hrastje 39, Kranj 7396

Prodam STREŠNO OPEKO špičak, Sp. Gorje 124 7397

Prodam večjo količino ŠPIČAKA, Šmid Karlo, Selo pri Bledu 7398

Prodam skoraj novo trajnožareče PEČ EMO in črnobel TV gorenje 900, Kokalj, Žiri 114 7406

Prodam žametno SEDEŽNO GARNITURO z mizico — po ugodni ceni, Telefon 064-77-745 7407

Ugodno prodam lepo ohranjeno marlesovo KUHINJO s STEDILNIKOM, zaradi selitve, Kranj, Dražgoška 3 (nad Jugobanko) telefon 24-065 7408

Ugodno prodam RADIO-KASETOFON z zvočniki in slušalkami, še v garanciji, cena 8.500 din, Traven Albin, Valjavčeva 6, Kranj, telefon 064-26-274 7409

Poceni prodam 90 kosov STREŠNIH SALONITNIH PLOŠČ. Kličite po telefonu 25-561 — int. 34 od 12. do 14. ure 7436

Prodam KRAVO s teletom, Žablje 3, Golnik 7437

KUPIM

Kupim športni OTROŠKI VOZIČEK, Partizanska 28, Šenčur 7410

Kupim dobro ohranjeno KOLO, znamke torpedo ali dürkopp. Lahko tudi brez plaščev in zračnic, Krajnik Jože, Gorenja vas, Reteče 13, Škofja Loka 7411

VOZILA

Poceni prodam 4 leta starega ZAPOROŽCA, po generalni, Vinčič, Valburga 1, Smlednik 7218

Po ugodni ceni prodam PEUGEOT 504, Koroška c. 25/a pri vulkanizaciji 7313

Izredno poceni prodam starejša avtomobila: R-4, 4-brzine, (Radovljica, Maistrova 7) in OPEL KARAVAN, 3-brzine (Brezje 16) oba v voznem stanju. Informacije za oba, po tel. 75-817 7412

Nujno prodam VW, brezhibnega, in enega po delih, Lekić Momir, Medetova 1, Kranj 7413

Zelo ugodno prodam ZASTAVO 750, letnik 1969, Lorbeg Janez, Planina 17, Kranj 7414

Ugodno prodam vozno ZASTAVO 101, letnik 1973, Kuralt Janez, Reteče — Gorenja vas 26, Škofja Loka 7415

Motorno kolo MZ 150 (125 ccm), letnik januar 1979, prodam, Bernik Marko, Staneta Rozmana 2, Kranj 7416

Prodam »ŽABO« DS ali zamenjam za manjši avto, cena ugodna, Ogled od 15. ure dalje, Bled, Mlinska 8 7417

Prodam odlično ohranjen MOPED tomos APN-4, Kalinškova 41, Kranj — Gorenje 7418

Prodam dobro ohranjeno ZASTAVO 750, starejši letnik, registrirano do 1. 5. 1981, Poljanec Tomo, Pot za Krajem 18, Kranj — Orehek 7419

Prodam RENAULT 4, v voznem stanju, letnik 1968, za 10.000 din, Lahko na kredit, Stojković Peter, Pševska 1, Stražišče, Ogled po 14. uri 7420

Prodam obnovljen AMI 8, letnik november 1975, neparen, Ogled od 15. ure dalje, Ahčin Peter, Olševek 66, Preddvor 7421

Prodam odlično ohranjenega SPAČKA, letnik 1975, prevoženih 60.000 km, Benedik, Ješetova 18, Stražišče, tel. 21-207 7422

Prodam MOTOR tomos 14-TL, star dva meseca, registriran, leto proizvodnje 1980 in čelado, Bulatović Mišo, Zasavska 6, Kranj 7423

Prodam ŠKODO 100, obnovljeno, in ZIMSKE GUME, registrirano do julija 1981, Ogled dopoldan, C. Staneta Žagarja 58/a, Kranj 7424

Prodam WARTBURGA turist, letnik 1973, Zgaga Drago, Frankovo naselje 52, Škofja Loka, tel. 60-207 7425

Poceni prodam ZASTAVO 750, Slatnar, Podreča 87, Mavčiče, telefon 40-062 7426

Po ugodni ceni prodam dobro ohranjen RENAULT 12-TL, letnik 1975, 75.000 km, Fister Marjan, Radovljica, Cankarjeva 4 (sobota, nedelja — Ovsiše 27, Podnart) 7427

STANOVANJA

Mlada mamica nujno išče SOBO na Bledu, Šifra Poštena 7428

Mlada družina išče manjše STANOVANJE, Smo redni plačniki, Šifra: V okolici Kranja 7429

Oddam SOBO dvema mirnima fantoma, Zlato polje 15/a, Kranj 7430

POSESTI

Kupim VIKEND na Gorenjskem, Ponudbe oddajte pod šifro: Vikend 7431

Prodam ZAZIDLJIVO PARCELO z načrtom in gradbenim dovoljenjem; ter nekaj opeke, Šifra: 263 kvadratnih metrov 7432

ZAPOSLITVE

FRIZERSKO pomočnico, takoj sprejme salon MILENE TAVČAR, Partizanska 18, Kranj 7355

Žensko za delo v KUHINJI, zaposlimo takoj ali po dogovoru, Urejen delovni čas, Stanovanje in hrana možna v hiši, GOSTIŠČE »GRIČ«, Tupaliče 32, Preddvor 7433

Takoj zaposlim mlajšo delavko ali delavca, Šifra: Izmensko delo 7434

PRIMC MARIJA

Cesta na Klanec 3 Kranj (v bližini gostilne Blažun)

Vam nudi kvalitetno in hitro izdelavo vseh vrst očal.

Se priporočam!

OBVESTILA

Vpisujemo v TEČAJE iz cestno prometnih predpisov za voznike B-kategorije, MLADINSKI SERVIS — Kranj, Stritarjeva 5 7365

IZDELUJEM KOMPLETNE NAČRTE za vse vrste gradenj, Naslov v oglasnem odelku. 7435

Vsako nedeljo ob 16. uri je PLES v DVORANI na PRIMSKOVEM, Igra ansambel TRGOVCI 7368

OSTALO

MATEMATIKO INŠTRUIRAM v Kranju, za vse šole, Telefon 27-329 7375

Vzamem v najem GARAŽO na Planini ali v bližini — Furlan, Planina 10, tel. 28-930

Izdaja ČP Glas, Kranj, Stavek: TK Gorenjski tisk Kranj, tisk: ZP Ljudska pravica, Ljubljana, Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. — Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-603-31990 — Telefoni: n. c. 23-341, glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-835, redakcija 21-860, komerciala — propaganda, naročnina, mali oglasi in računovodstvo 23-341.

Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

V 34. letu starosti nas je zapustil mož, ati, sin in brat

MIHA ANŽIČ

Od dragega pokojnika se bomo poslovili v sredo, 10. septembra 1980, ob 15.30 izpred domače hiše na pokopališče na Kokrici.

Žalujoči: žena Darinka, otroci Robert, Alenka, Tina, starši, brata in sestri ter drugi sorodniki

Mlaka, 8. septembra 1980

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je zapustil naš dobri in skrbni mož, oče, stari oče in brat

JOŽE VOVK

mizar v pokoju

Iskreno se zahvaljujemo sodelavcem tovarne Veriga Lesce, Iskra Otoče, organizacijama ZB — Lesce in ZB — Veriga, vsem sorodnikom in znancem za izrečena sožalja in darovano cvetje, govornikoma tov. Gorjancu in tov. Legatu, zdravnici iz splošne vojaške partizanske bolnice »Franja« dr. Franji Bojc Bidovec, g. župniku, pevcem iz Zasipa in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Vsem iskrena hvala!

Žalujoči: žena Urška, otroci Jože, Štefka in Franci z družinami

Lesce, 28. avgusta 1980

ZAHVALA

Ob smrti naše mame, stare mame in sestre

KATI RIHTARŠIČ

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, nam izrazili sožalje, ji podarili vence in cvetje in jo pospremili na zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju Splošne bolnice na Jesenicah in dr. Vogrinovi za zdravljenje v času bolezni.

Zahvaljujemo se tudi KS — Gorje za cvetje ter g. župniku za obred.

Žalujoča hčerka Darinka in drugo sorodstvo!

Krnica, 31. avgusta 1980

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in brata

ŠUBIC FRANCA-Radota

kmetijskega tehnika

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala družinama Mezek in Zorič za vsestransko pomoč v težkih trenutkih, Kmetijski zadrugi Škofja Loka, Zadružni enoti Hotavlje, Gasilskemu društvu za skrb in organizacijo pogreba, ZB-NOV, SZDL, RK in TD Hotavlje, pihalni godbi Alpina Žiri, Gorenjevaškemu oktetu in govorniku za poslovilne besede. Iskrena zahvala tudi dr. Bojanu Gregorčiču za vso skrb med boleznijo.

Žalujoči: žena Poldka ter sinova Matjaž in Rado

Hotavlje, 2. septembra 1980

V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je v cvetu mladosti, sredi gora, ki jih je neizmerno ljubila, zapustila naša najdražja

BARBARA PERČIČ

študentka ekonomije

Od nje se bomo poslovili v torek, 9. septembra 1980, ob 16. uri na pokopališču v Kranju.

Žalujoči: mama, bratje in sestre z družinami ter drugo sorodstvo!

Kranj, 6. septembra 1980

Skupna prizadevanja za dobro gospodarjenje

Slovesnost ob 34-letnici Iskre in 30-letnici samoupravljanja – Podeljene plakete jubilantom dela – Prizadevanja za boljše gospodarjenje

Jubilantom dela so podelili plakete Iskre.

V petek je bila v Iskrini dvorani na Laborah svečanost ob 34-letnici kranjske Iskre in 30-letnici samoupravljanja. Najprej je o jubileju spregovoril predsednik delavskega sveta Elektromehanike Miroslav Marc, ki je poudaril, da se je samoupravljanje v Iskri hitro uveljavilo. Prvi delavski svet je bil izvoljen 6. septembra 1950. leta. Že pred tem pa so delavci izvolili poseben svet, ki je opravljal podobne naloge, kot jih je potem imel delavski svet.

Zatem sta skupaj s predsednikom kolegijskega poslovodnega organa Aleksandrom Mihevom podelila plakete Iskre jubilantom dela – delavcem, ki delajo v tej tovarni že 30 let. Njihovo veliko število priča, da se v Iskri skoraj ne srečujejo s problemom odhajanja delavcev v druge delovne kolektive.

Aleksander Mihev je v svojem govoru poudaril, da je Iskra v prvem polletju dosegla ugodne poslovne rezultate, vendar to še ne zagotavlja, da se v drugem polletju ne bi srečali s težavami. Pogoji gospodarjenja se iz dneva v dan zaostrujejo, slabša se materialna preskrba, likvidnost, zaostajajo investicije v modernizacijo tehnologije, slabša se ekonomičnost poslovanja in z vsakim dnem je teže zagotavljati pogoje za delo. Težke razmere morajo biti klic k mobilizaciji vseh delavcev Iskre za boljše delo, poziv k večji gospodarnosti, boljši organizaciji dela, večji delovni disciplini in večji odgovornosti vsakega posameznika. »Pri tem«, je poudaril Aleksander Mihev, »se je treba zavedati, da lahko dobro gospodari le tisti gospodar, kjer dobro gospodarijo vsi člani družine.«

V počastitev jubileja so v avli Iskre Labore odprli razstavo Jakijevih likovnih del in tapiserij, ki so izdelane po njegovih predlogih. Uvodoma je o Jakijevih delih spregovoril pisatelj Tone Svetina. Kulturni program je pripravil pevski zbor Iskra in dramski umetnik Cveto.

L. Bogataj

Aleksander Mihev je opozoril na nujnost boljšega gospodarjenja.

Kravji bal v Bohinju

Bohinj – Turistično društvo Bohinj-jezero pripravlja tudi letos tradicionalno prireditev Kravji bal. Jubilejni, 25. Kravji bal bo v nedeljo, 14. septembra na prireditvenem prostoru v Ukancu. Prireditev se bo začela ob 10. uri s koncertom godbe na pihala iz Gorij, po koncertu pa bodo na prireditveni prostor prišli planšarji s svojimi čredami in »basengo«.

V kulturnem programu bosta sodelovali dve folklorni skupini iz Bohinja in mladinska folklorna skupina, ki bo prikazala gorenjske narodne plese, mladi bohinjski pevci pa bodo zapeli domače pesmi. O tradiciji in namenu Kravjega bala bo spregovoril gledališki igralec Jože Zupan.

Po programu bo priznani ansambel Ottavia Brajka poskrbel za ples in dobro razpoloženje, planšarice pa bodo postregle v kmečki kuhinji z žganci, sirom, mlekom, klobasami in kislim zeljem.

Letos bo na Kravji bal pripeljal tudi posebni vlak iz Trsta okoli 500 članov italijanskega železničarskega sindikata in tudi TTG obljublja iz Ljubljane do Bohinja poseben vlak.

Turistično društvo, ki bo letos podelilo priznanja planšarjem in planšaricam ter vsem, ki so petindvajset let skrbeli za Kravji bal, vabi na obisk Bohinja že v soboto. Obiskovalci – v zasebnih sobah in v hotelih bo dovolj prostora – si bodo lahko ogledali bohinjske zanimivosti kot slap Savice, vintgar Mostnice, planšarski muzej v Stari Fužini, muzej Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici, spomenik štirim srčnim možem Triglava ali pa se bodo z gondolo odpeljali na Vogel, ki je zanimiv tudi poleti.

Obenem pa obiskovalce Kravjega bala prosijo za razumevanje, ker bo na delu ceste od Mladinskega doma do jezera enosmerni promet zaradi gradnje kanalizacije. Na tem cestnem odseku bo torej občasno enosmerna vožnja.

D. S.

Šuštarska nedelja v Tržiču – *Spremljajoči prireditvi letošnjega »šuštarskega semnja« v Tržiču sta bili tudi razstava in modna revija, na katerih je tovarna Peko prikazala nove modele svoje obutve za naslednje sezone. – Foto: F. Perdan*

Kopalni bohinjski dnevi

Bohinj – Poletna sezona je bila v Bohinju precej uspešna, čeprav je bilo junija in julija precej slabo vreme in manj gostov. Vendar pa so avgusta zabeležili več gostov kot lani, dobri obeti so tudi za september. Še posebej so se avgusta in septembra za Bohinj navdušili italijanski in holandski gostje in so tako danes hoteli in zasebne sobe popolnoma zasedeni. V Bohinju je na dopustu precej domačih in tujih gostov, tako v hotelih, ki imajo skupaj 700 postelj kot tudi pri zasebnikih, ki oddajajo 300 ležišč.

Še vedno je poln bohinjski kamp in kopališče je tudi odprto. Letos je bilo v Bohinju po dolgih letih izredno toplo vreme, tako, da še dolgo niso zabeležili toliko »kopalnih« dni. Gostinski in turistični delavci le upajo, da se bo lepo vreme nadaljevalo in da bo tudi v jesenskih dneh Bohinj dobro obiskan, saj je dopust tudi jeseni v Bohinju nadvse prijeten in vabljiv.

D. S.

Delavci begunjskega Elana so minuli petek proslavili 35-letnico ustan podjetja in 30-letnico samoupravljanja. Slavnostni govornik je bil d Dolfe Vojsk, v kulturnem programu pa so nastopili pevci iz Žirov Foto: F. Perdan

S smučmi na tuje

Delavci begunjskega Elana so proslavili 35-letnico od ustanovitve podjetja in 30-letnico sa upravljanja – Tri četrtine proizvodnje smuč izvažajo na tuje

Begunje – V tovarni športnega orodja Elan v Begunjah so minuli petek proslavili 35-letnico obstoja delovne organizacije in 30-letnico samoupravljanja. Ob tej priložnosti so podelili desetim najbolj aktivnim samoupravljavcem priznanja. Dobili so jih: Janez Golmajer, Janko Krmelj, Avgust Mikolič, Silva Arh, Florjan Gašperin, Janez Bohinc, Franc Kralj, Zdenka Eržen, Ivan Kozmec in Marija Jakše.

Tovarna športnega orodja Elan, ki danes uživa svetovni ugled, se je razvila iz majhne lesne zadruge z zelo malo zaposlenimi. Iz leta v leto so bili opazni razvojni koraki malega kolektiva, dokler ni bilo leta 1950 zaposlenih že sto ljudi. Prav tedaj so podjetje prevzeli v upravljanje delavci in prav tedaj so zabeležili že tudi prvi skromni izvoz.

Leta 1953 se je tovarna preselila iz Zgoše na novo lokacijo, kjer je še danes. Delno preusmeritev proizvodnje so narekovale tržne razmere in tovarna je večinoma izdelovala smuči, deloma pa tudi telovadno orodje in gasilsko opremo.

V naslednjih letih je bila občutna vedno večja zavzetost delovnega kolektiva, da se še bolj uveljavi tako na domačem in na tujem tržišču. Spoznali so, da brez tehnološkega znanja in uvajanja novih dosežkov ne bo kvalitetnega razvoja, zato so med prvimi v Jugoslaviji pri organizaciji leta 1962 ustanovi štitut. Tako so si zagotovili nji kakovostni vzpon, večja vodnjo in prodajo in tudi nadaljnje modernizacije. V 1967 in 1968 so sprejeli delavci sklep o modernizaciji tovarne z lastnimi sredstvi ter delom beli, da so lahko odprli pred leti novo trgovino, skladiš upravno zgradbo.

Danes je Elan med največji vozniki v radovljiški občini, z je pa okoli tisoč delavcev, o polovico žena. Tri četrtine vs vodnje smuči namenjajo za tuje države izvažajo kar polov svoje proizvodnje. Elan je zn izvajalec smuči po vsem svet pa po kvaliteti in po dobrih nih odnosih na tržišču, kjer se srečuje z močno konkurenco.

V zadnjih letih so v Elanu struirali halo za proizvodnjo Uspešno sodelujejo z LIK je in s temeljnima organiz v Brnci na Koroškem in skem. Tudi doma so sklen poslovnih dogovorov, v gradijo novo trgovino.

V prihodnje si bodo delavci še bolj prizadevali za izboljše lovnih pogojev, za večjo pro nost in kvaliteto proizvod poskušali še bolj uveljaviti na tržišču.

D. S.

Ob pomembnih obletnicah tovarne športnega orodja Elan v Begunjah slovesnosti podelili tudi deset priznanj delovnega kolektiva najbolj ak samoupravljavcem delovne organizacije. – Foto: F. Perdan

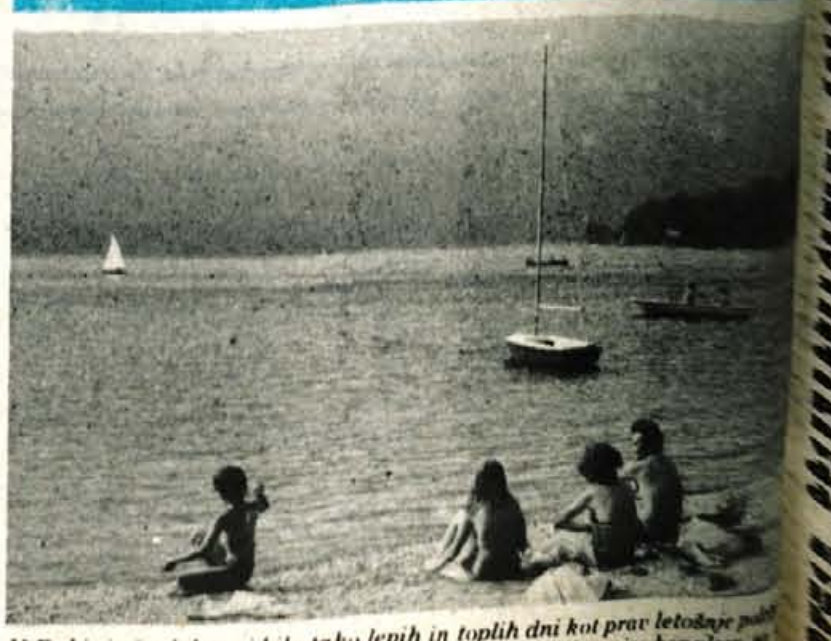

V Bohinju že dolgo ni bilo tako lepih in toplih dni kot prav letošnje poleti je bilo kopališče dolgo odprto. Veliko obiskovalcev in kopalcev pa poiskalo tudi druge kotičke obale in uživalo v prijetnem sončenju ob čistega bohinjskega jezera. – Foto: F. Perdan